

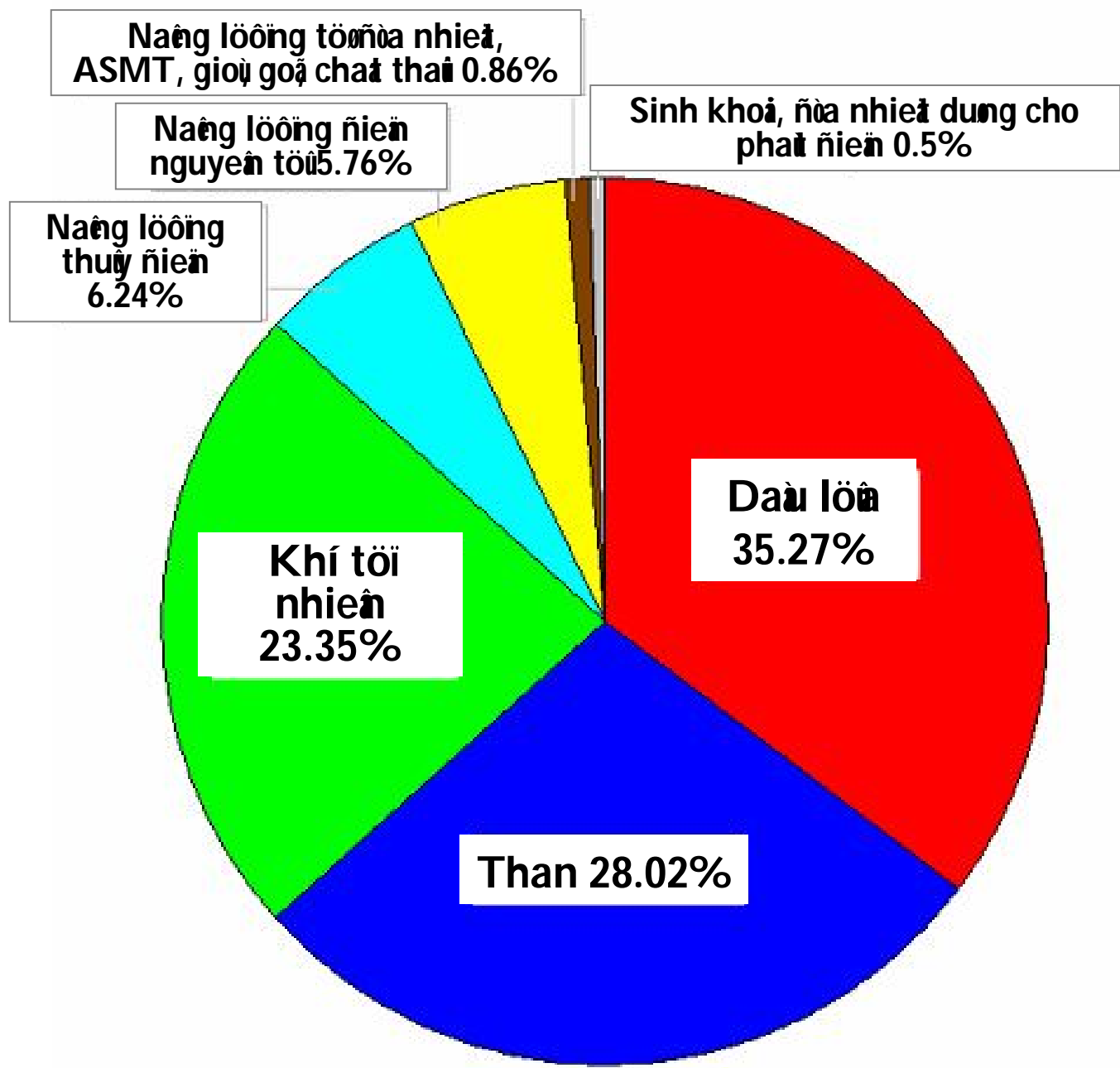
CHÖÔNG 5

Naêng löông vaø chaát ñaát sinh hoïc

TS. LêQuốc Tuấn
Khoa Môi trường và Tài nguyên
Đại học Nông Lâm TP. Hồ Chí Minh

Giới thiệu chung

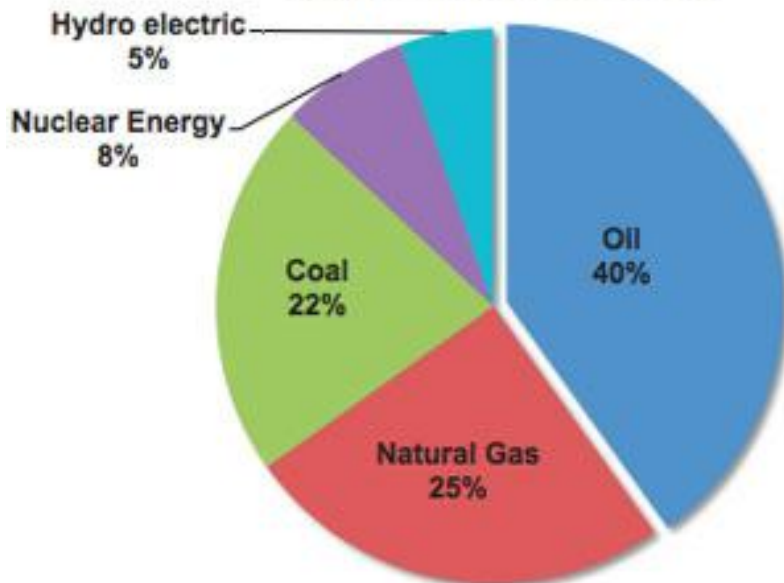
- ❖ Việc sử dụng năng lượng tăng lên theo sự phát triển của công nghiệp
- ❖ Nhu cầu năng lượng biến đổi ở mọi quốc gia, liên quan đến sự tiêu thụ nhiên liệu và nâng cao mức sống
- ❖ Hiện nay, khoảng 85% năng lượng của thế giới đến từ các nhiên liệu hóa thạch
- ❖ Nhiên liệu hóa thạch chủ yếu là than, dầu và khí thiên nhiên

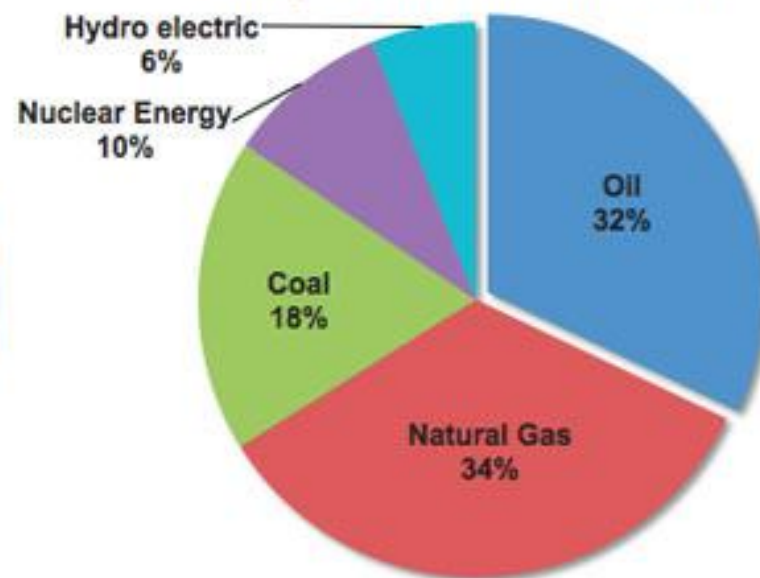
Sơ đồ năng lượng của thế giới năm 2006

Sử dụng năng lượng

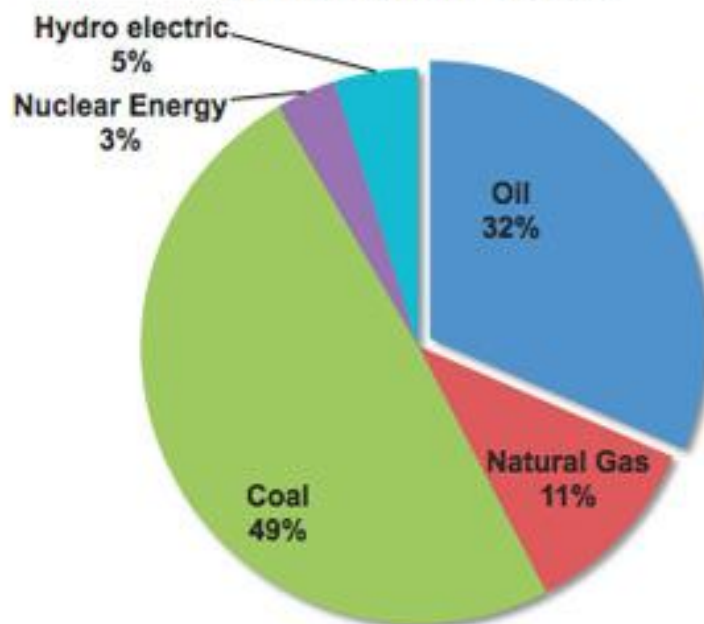
North America - 2006

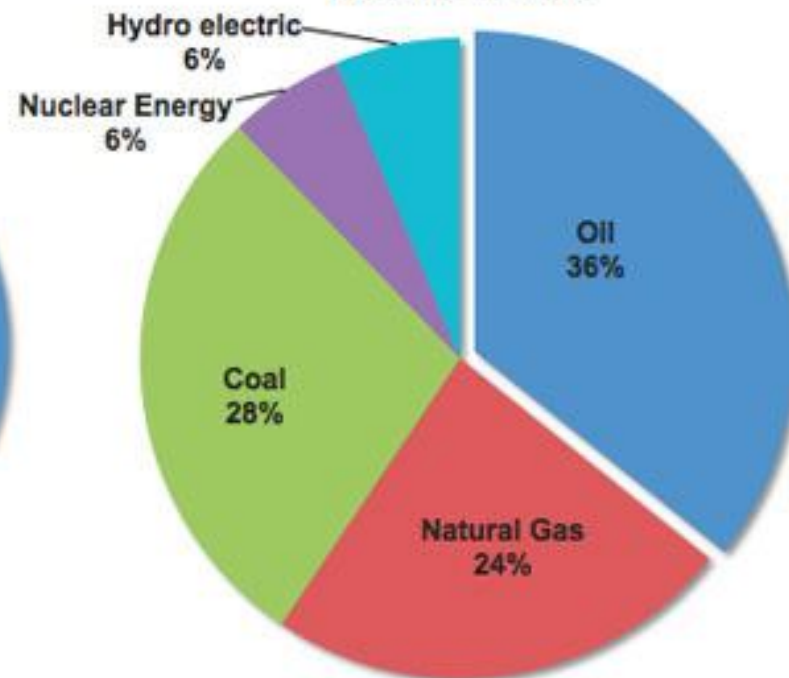
Europe and Eurasia - 2006

Asia-Pacific - 2006

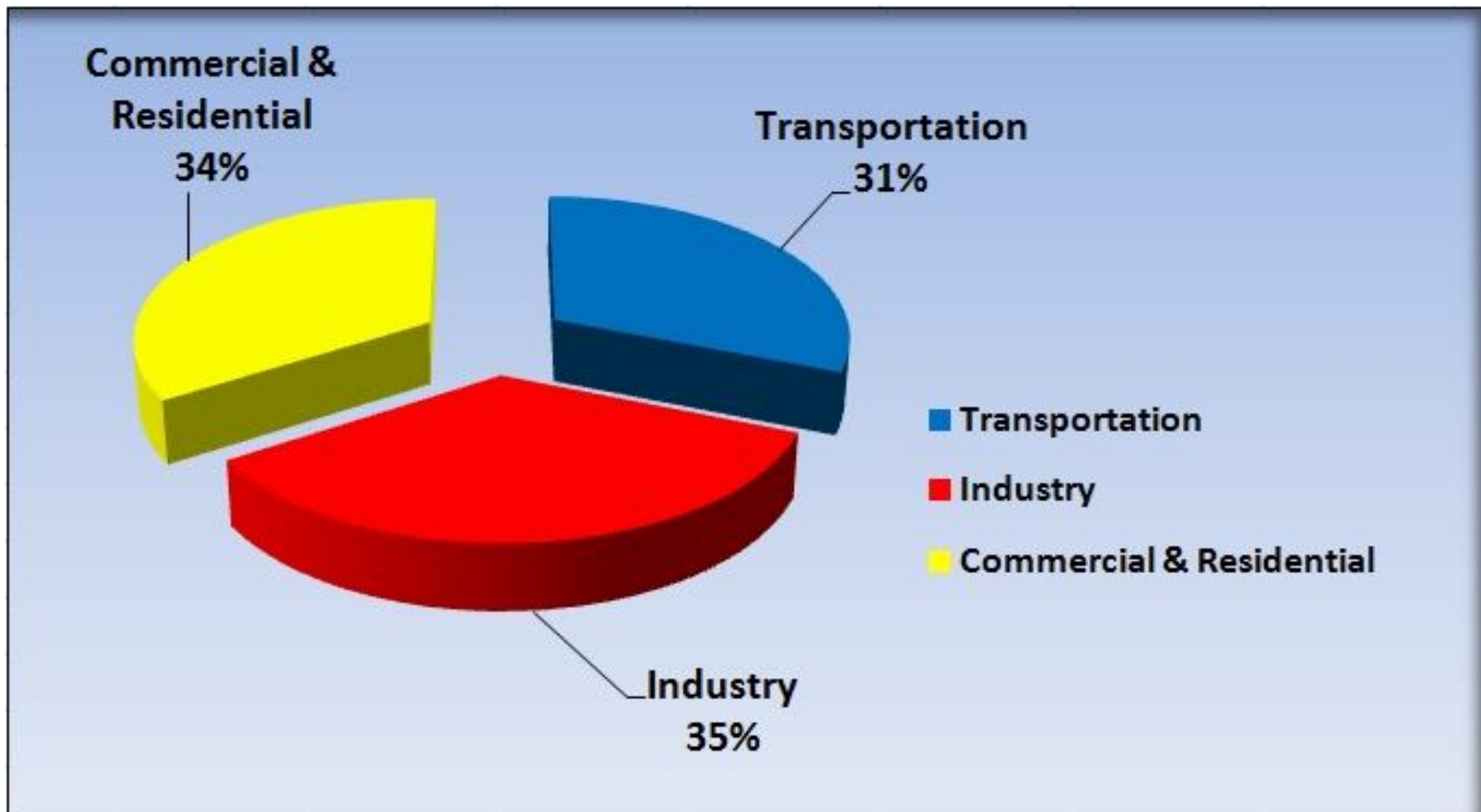

World - 2006

Giới thiệu chung

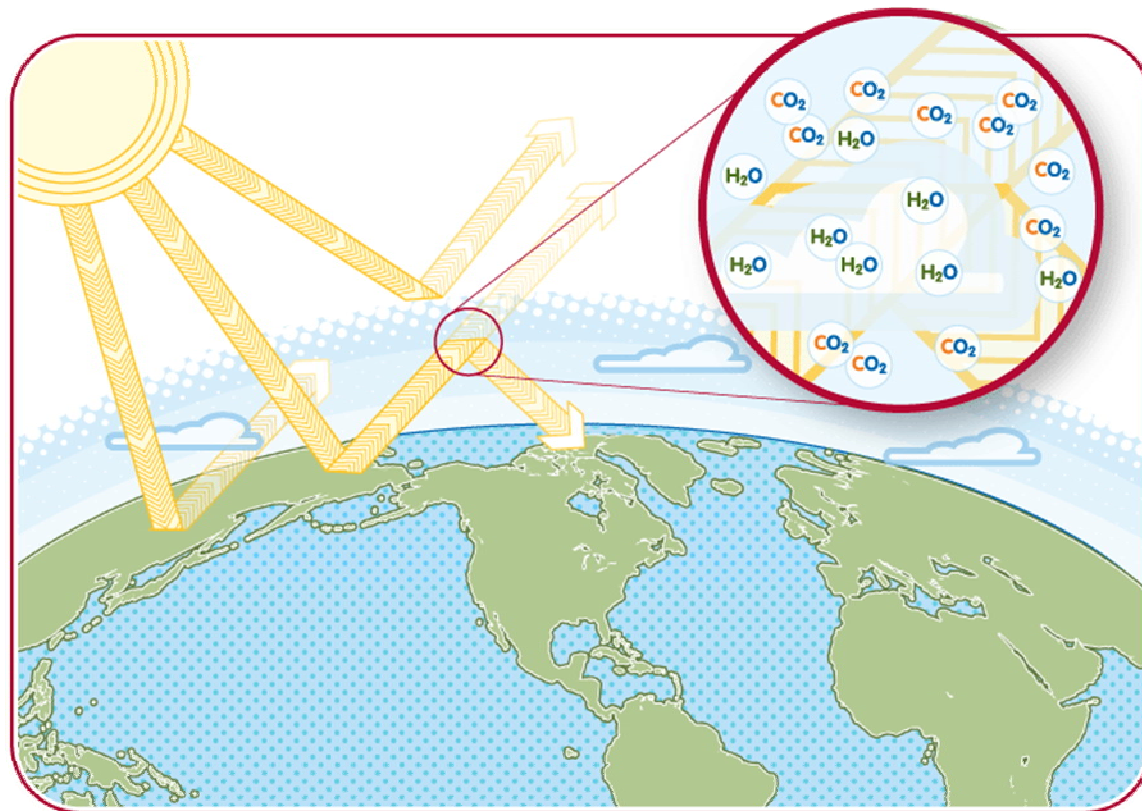
- ❖ Trong xu thế phát triển, năng lượng nguyên tố khí thiên nhiên và dầu dần thay thế than
- ❖ Việc sử dụng nhiên liệu hóa thạch liên quan đến nhiều vấn đề về môi trường như: **Phát sinh khí nhà kính và các chất ô nhiễm khác.**
- ❖ Khí thiên nhiên có thể thay thế than trong phát điện vì ít khí thải và năng lượng cao hơn.
- ❖ Năng lượng nước sử dụng vào các mức khác nhau

Mức ñích söüduüng năng löông

Ảnh hưởng của việc đốt cháy nhiên liệu hoà thạch

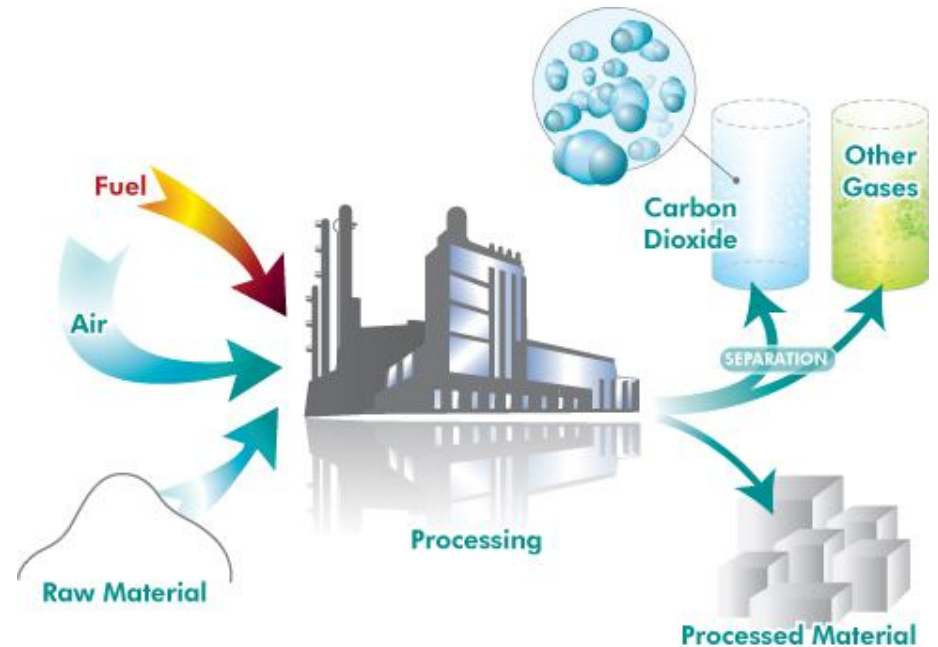
- ❖ Sinh ra khí CO_2 , SO_2 , NO_x , và bụi
- ❖ Gây nên hiệu ứng nhà kính

Hoạt động của con người

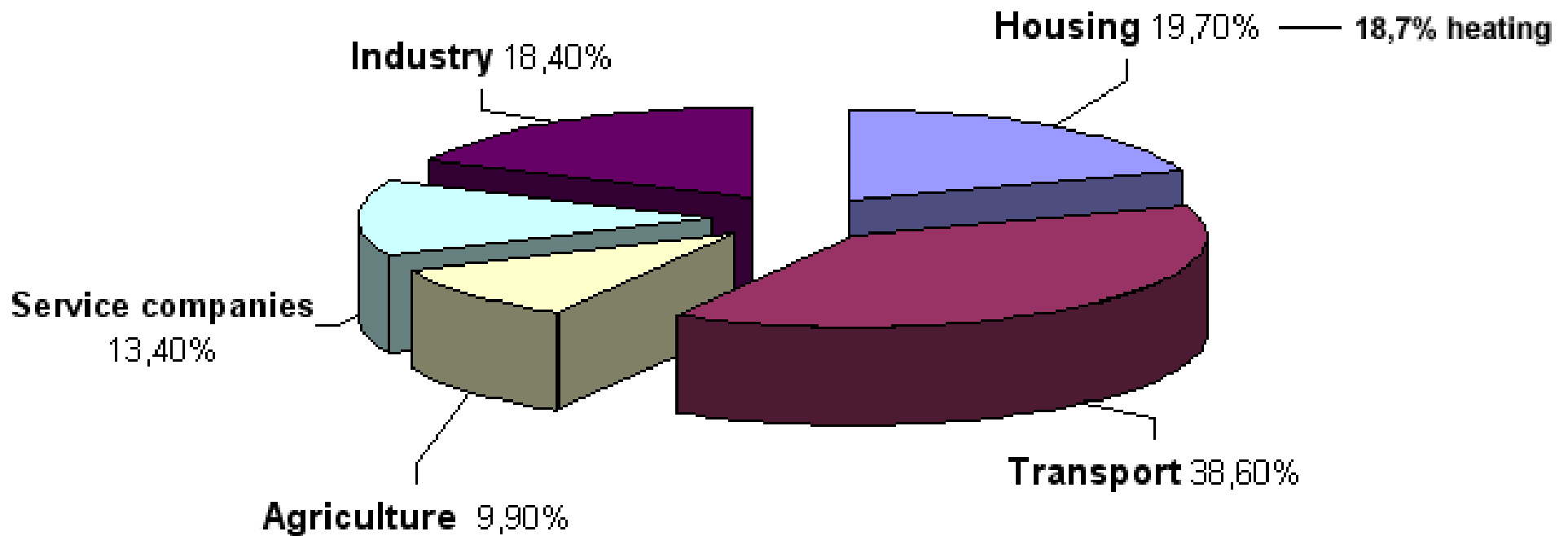
- ❖ Chất thải rừng, nốt nhiên liệu hóa thạch làm gia tăng nồng độ các khí nhà kính

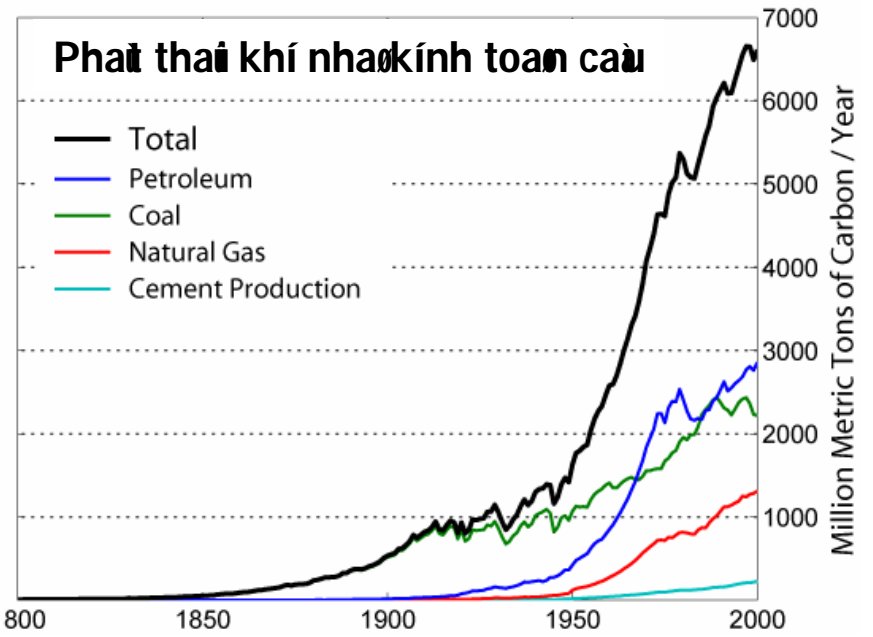
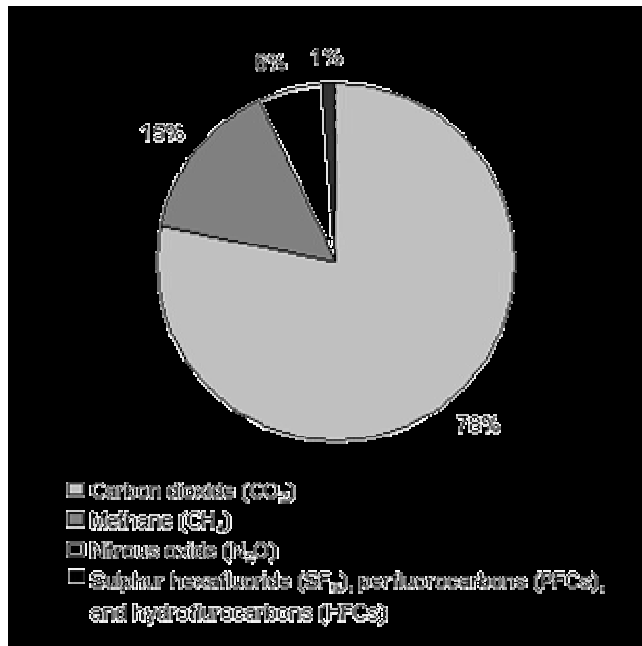

Phát sinh khí nhà kính do hoạt động của con người

Who's responsible ?

Các biện pháp làm giảm ảnh hưởng của việc đốt nhiên liệu hóa thạch

- ❖ Tăng cường các “bể chứa” CO₂ nhờ rừng, biển khô
- ❖ Giảm phát thải khí nhà kính và các khí khác bằng cách tăng hiệu quả sử dụng năng lượng
- ❖ Xử lý khí CO₂ đã được phát thải
- ❖ Sử dụng nguồn năng lượng thay thế không phát thải CO₂

Các biện pháp xử lý CO₂

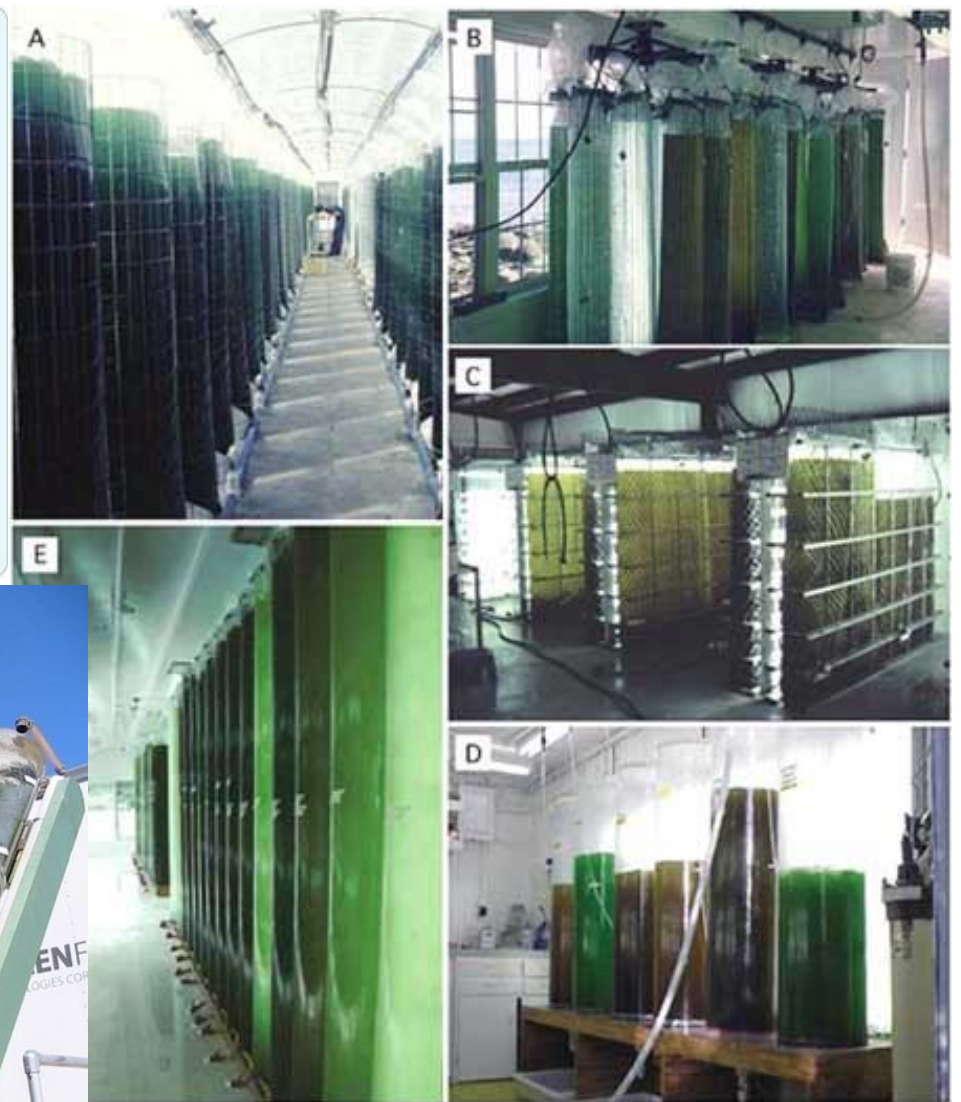
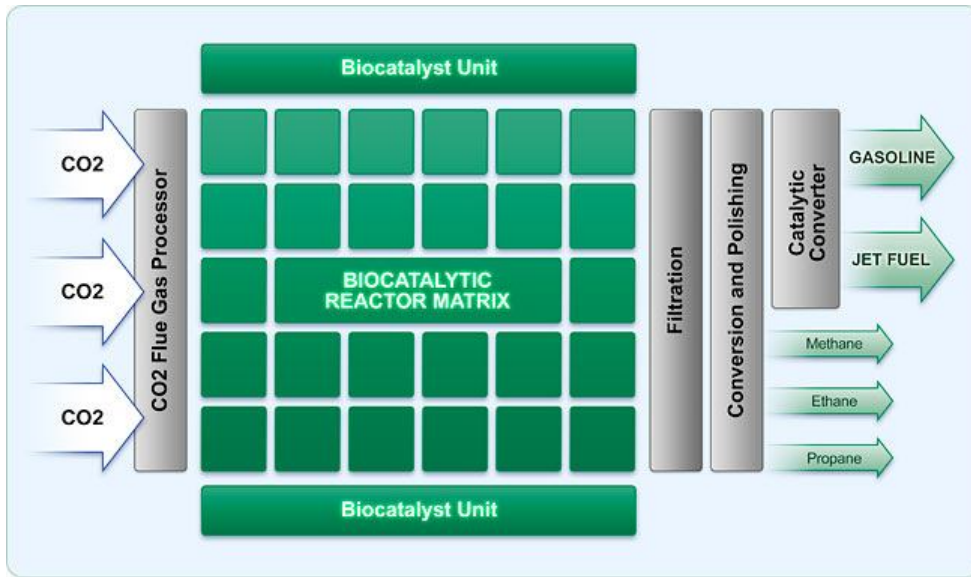
- ❖ Trồng lại hoặc trồng mới các cánh rừng
- ❖ Tách CO₂ từ khí thải và nén chôn trong lòng biển hoặc vào các bể chứa nhà máy hết khí tự nhiên.
- ❖ Sử dụng vi tảo để hấp thụ CO₂ và sử dụng vi tảo nhờ làm nguồn dinh dưỡng sơ cấp
- ❖ Xử lý khí CO₂ bằng các công nghệ hiện nay (hấp thụ CO₂)

Söüdüng CO₂ ñeátäo ra sinh khoá

Xử lý CO₂ bằng vi
tảo

XöülyüCO₂ baèng vi taô

Dung vi ta₀ v₀a x₀u₀ly₀u₀n₀o₀o₀t th₀a₀i v₀o₀a x₀u₀ly₀u₀C₀O₀2

Tăng hiệu suất sử dụng nhiên liệu

- ❖ Các nhà máy phát điện dung than ñun số ñiều ñe ña chạy máy phát ñie ñ, hiệu suất năng lượng chạ ñạt 37%
- ❖ SO₂ là nguyên nhân làm giảm hiệu suất ñốt nhiên liệu. Xử lý ñầu huy ñh trước khi ñốt than hoặc dung loại than có ñầu ít ñu huy ñh.
- ❖ Dùng ñầu ít ñu huy ñh hoặc khí thiên nhiên thông ñiều sử dụng
- ❖ Có thể làm giảm phát thải ñu huy ñh, nhưng không thể giảm phát thải CO₂ trong các quá trình

Nguồn năng lượng thay thế ánh sáng để chiếu sáng

- ❖ Năng lượng nguyên tử
- ❖ Năng lượng thủy điện
- ❖ Năng lượng thủy triều
- ❖ Năng lượng sóng
- ❖ Năng lượng gió
- ❖ Năng lượng địa nhiệt
- ❖ Năng lượng mặt trời
- ❖ Các quá trình sinh học

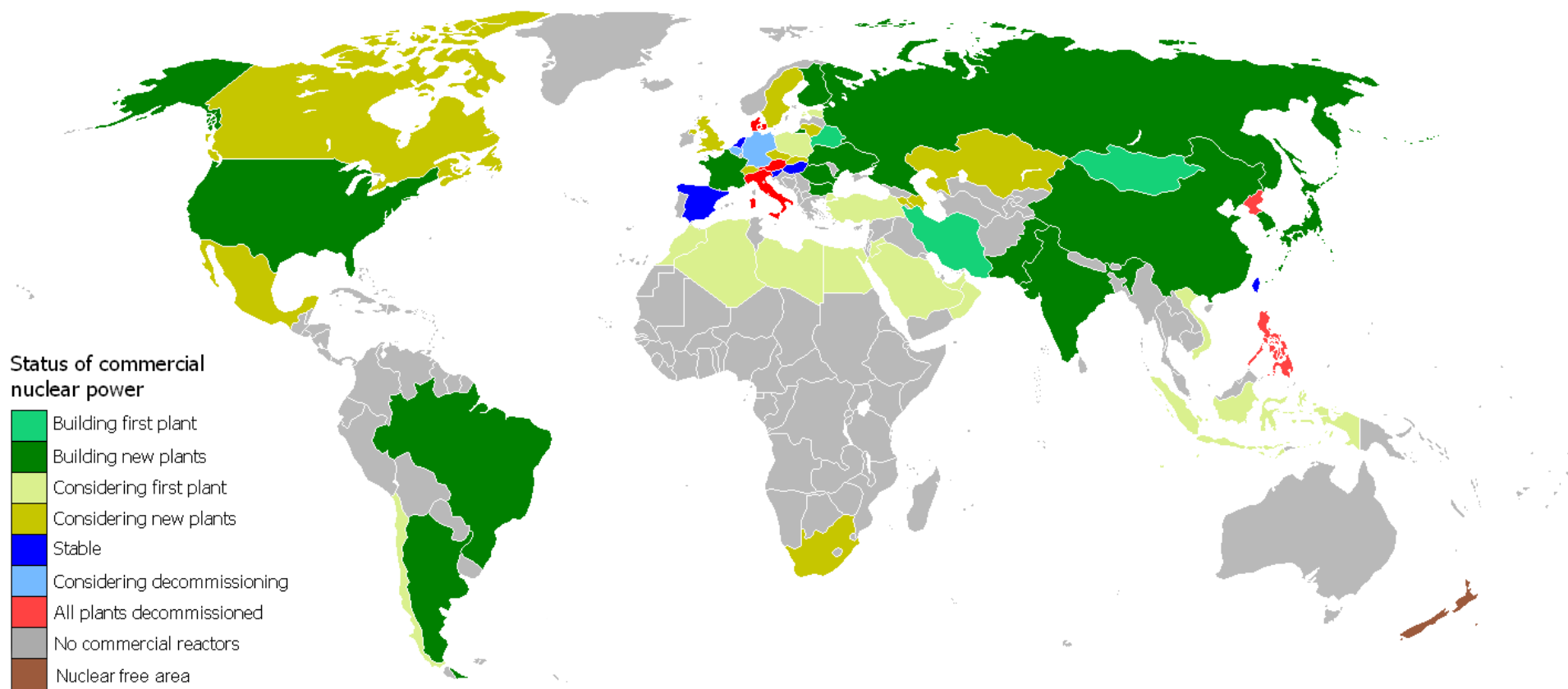

- Cho năng lượng lớn
- Ít khí thải
- Tạo ra/rõ ràng phòng xạ (nguy hiểm)
- Khó xử lý sau khi hết sử dụng

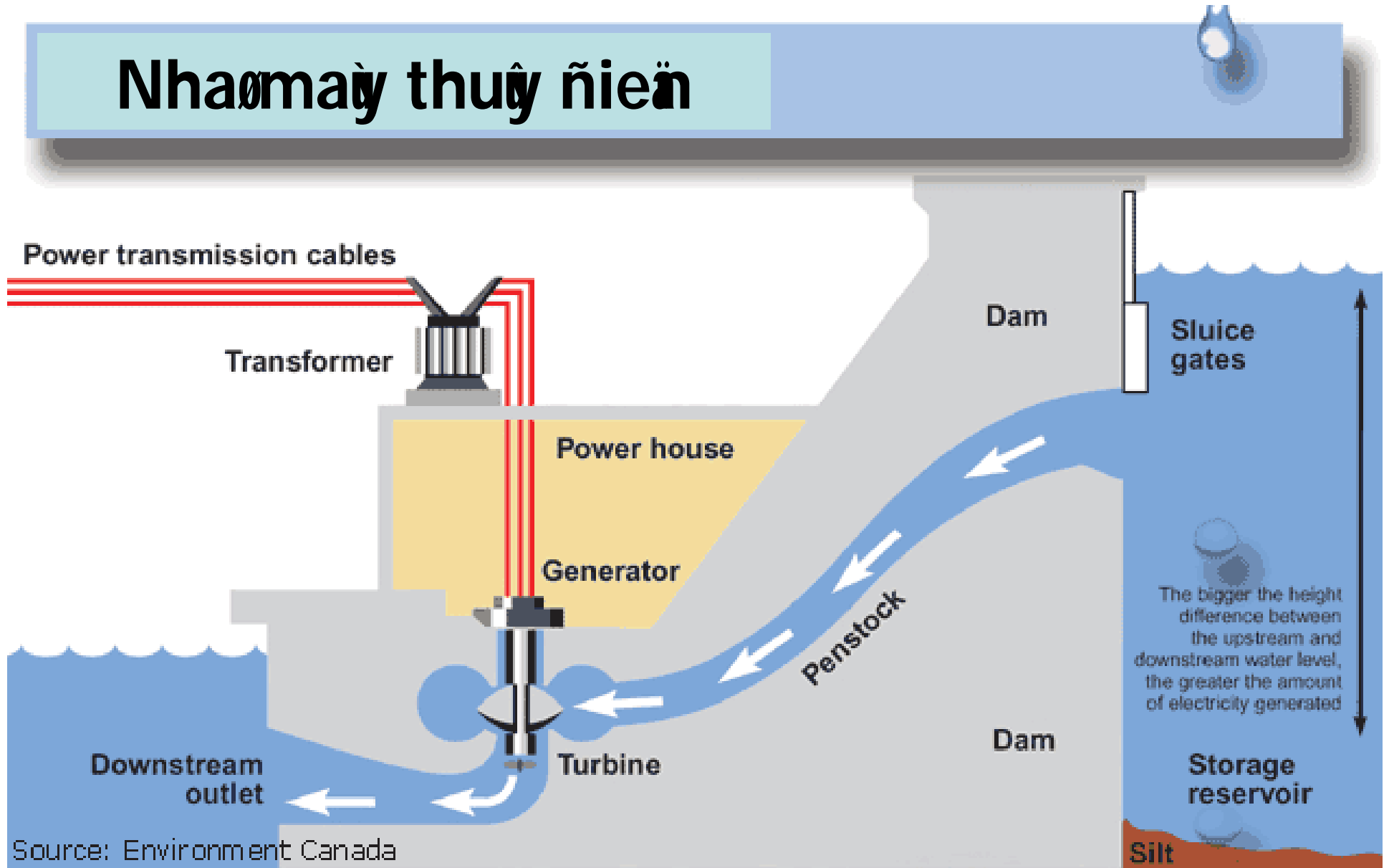
**Nhà máy điện hạt nhân (năng lượng
nguyên tử)**

**Hieän traäng phát triển năng löông
nguyên töüt trên theá giới**

Nhà máy thủy điện

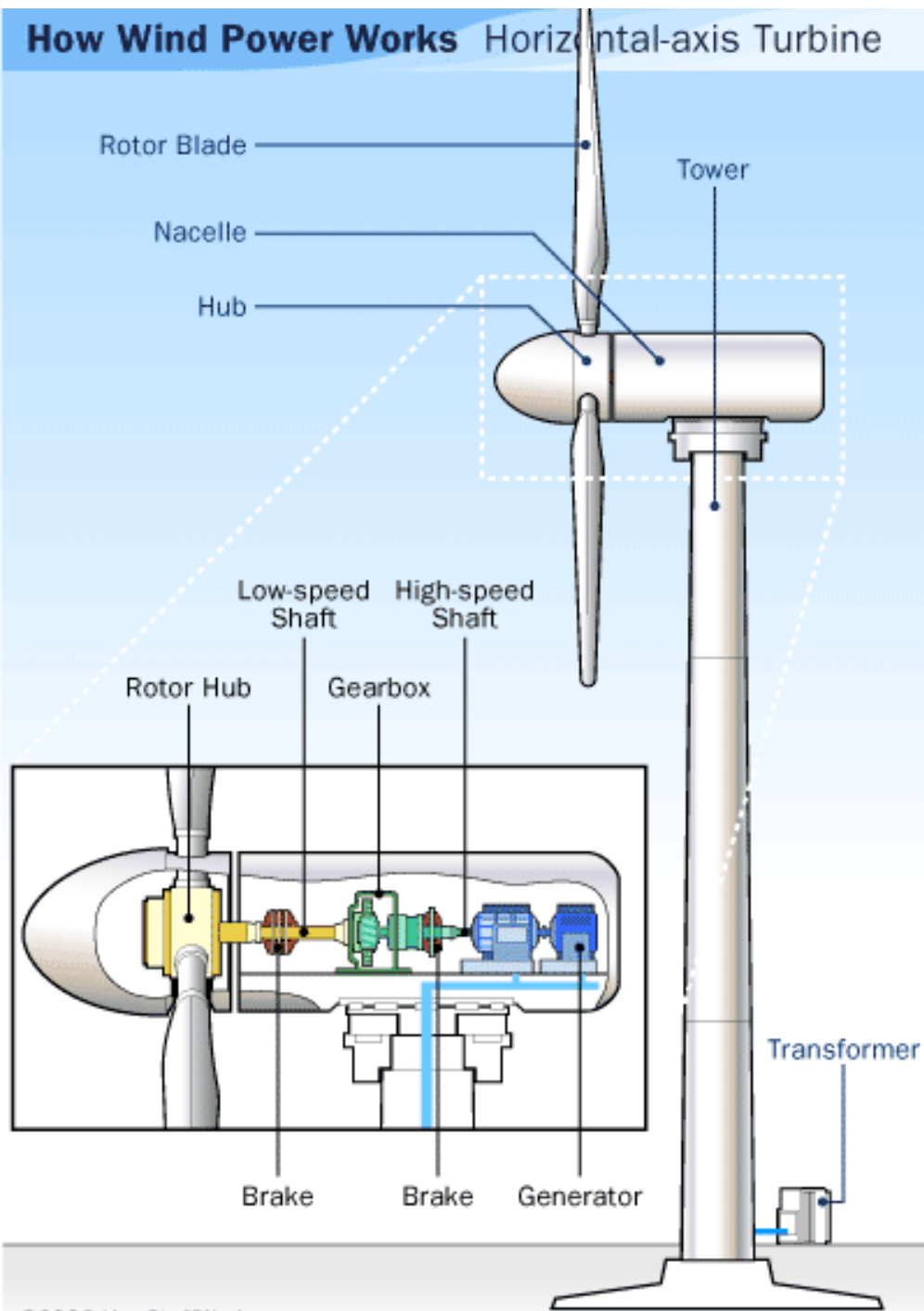

Sạch, không ô nhiễm
Sử dụng lâu dài và tái phục hồi nước

Còn hỏng tài năng và môi trường nhờ:
Lu lụt, giảm dòng chảy, vô ngập

How Wind Power Works Horizontal-axis Turbine

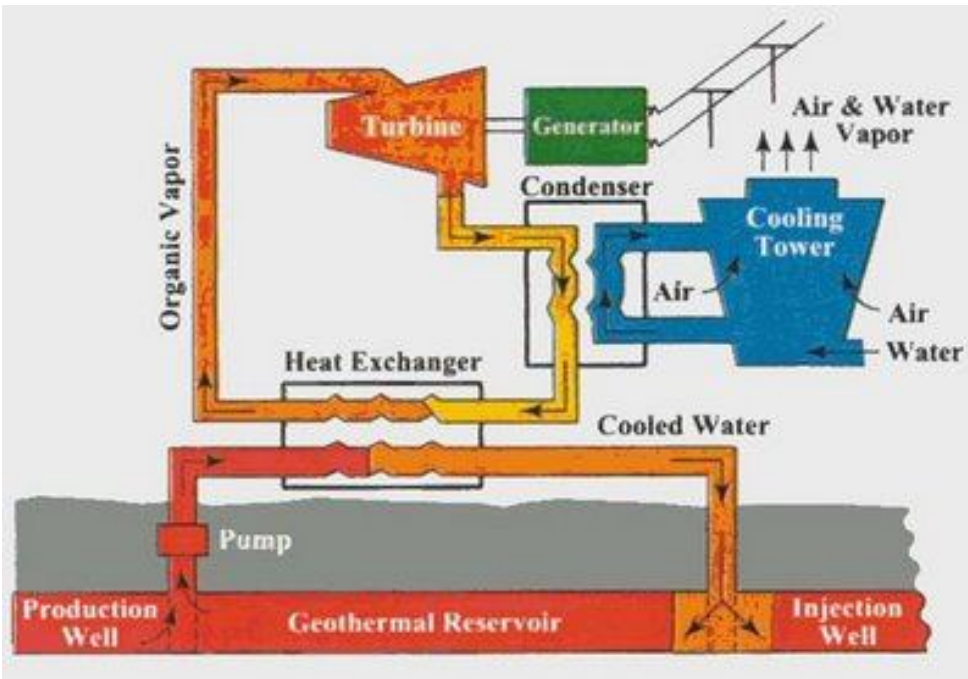

Naêng löông giòu

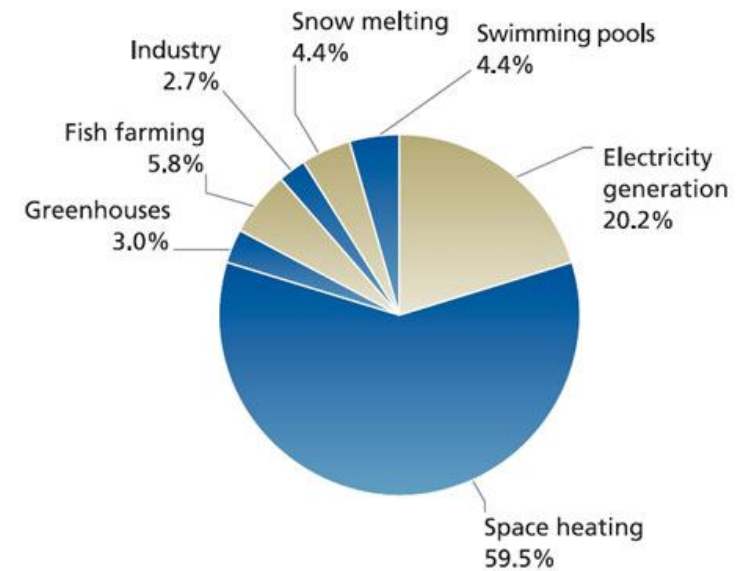

Naêng löông ñòa nhiệt

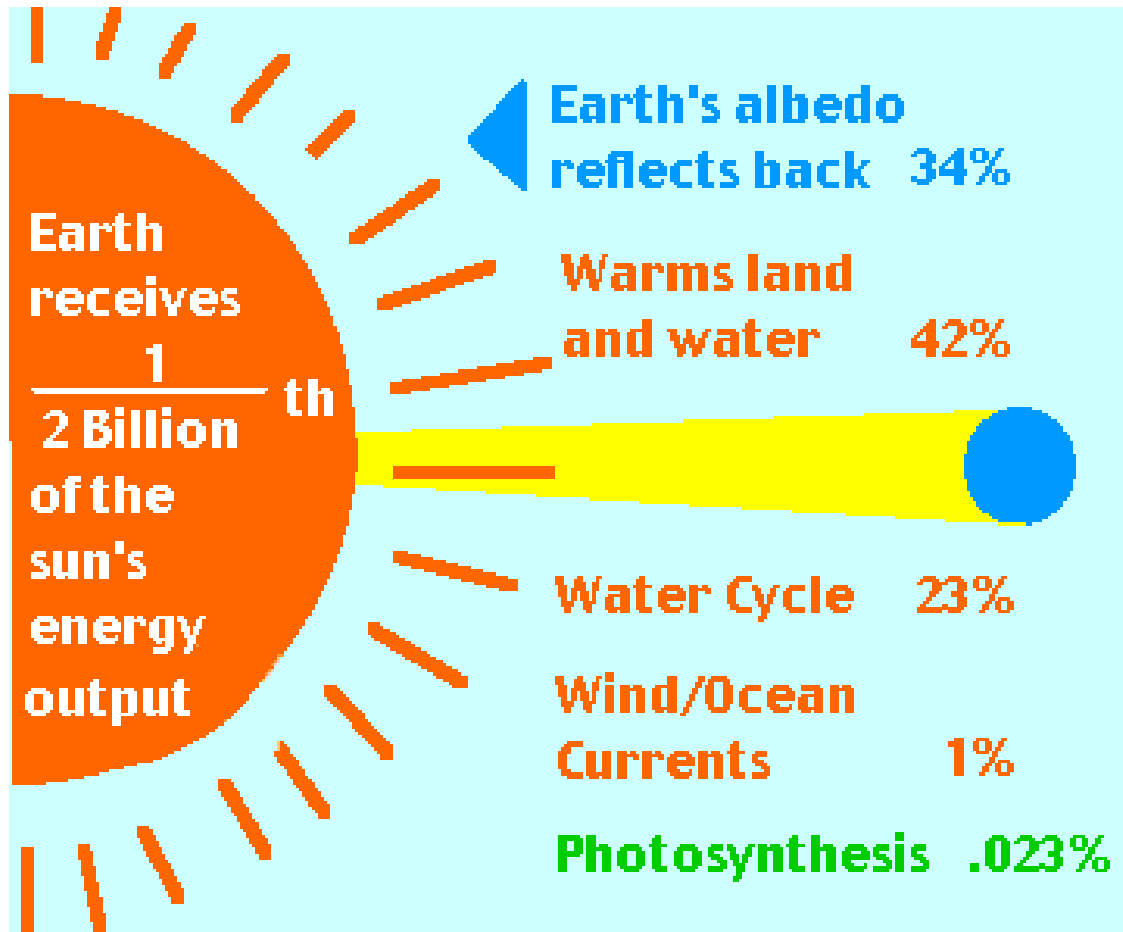
Sử dụng naêng löông ñòa nhiệt năm 2005

Naêng löông töö
aình saùng maẽ trôô

Vai trò năng lượng trong môi trường sống trên Trái Đất

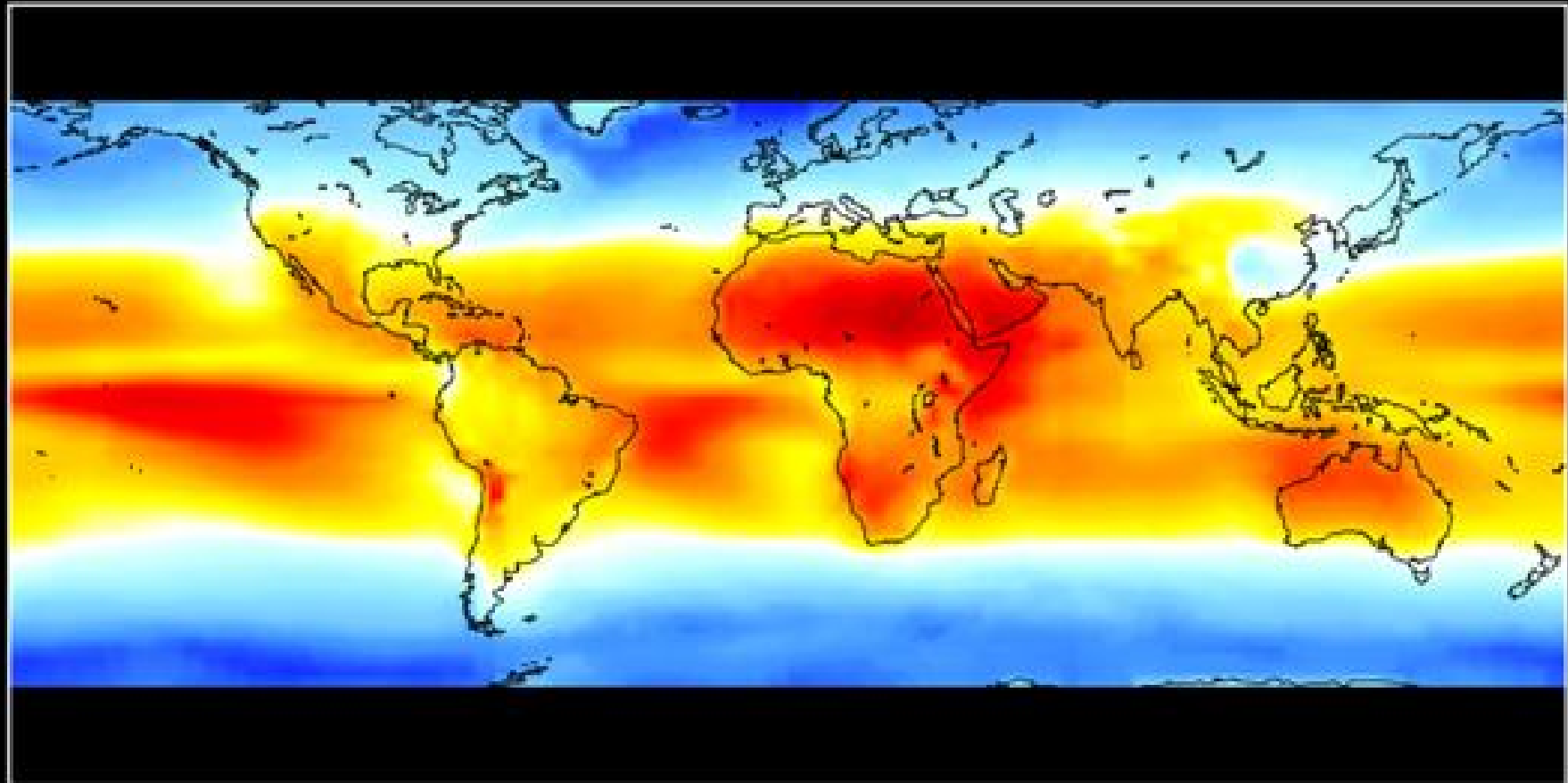
- Trái Đất nhận $1/2 \cdot 10^9$ năng lượng ASMT phát ra.
- 34% phản xạ
- 42% sưởi ấm Trái Đất
- 23% cho vòng tuần hoàn nước
- 1% tạo gió và dòng chảy hải dương
- 0.023% cho quang hợp

Vai trò năng lượng trong thành sáng mặt trời

- Năng lượng nhiệt khiến khí quyển, hải dương, sinh quyển.
- Năng lượng mặt trời cấp nhiệt bề mặt ấm, làm chuyển các khối khí, chuyển thành nhiệt năng...
- Năng lượng cung cấp cho trái đất tùy thuộc vào vĩ độ và cao độ của mỗi vùng

Mañg lööü böc xaï maät trôï trên maät ñaät

Average Daily Solar Radiation at the Surface

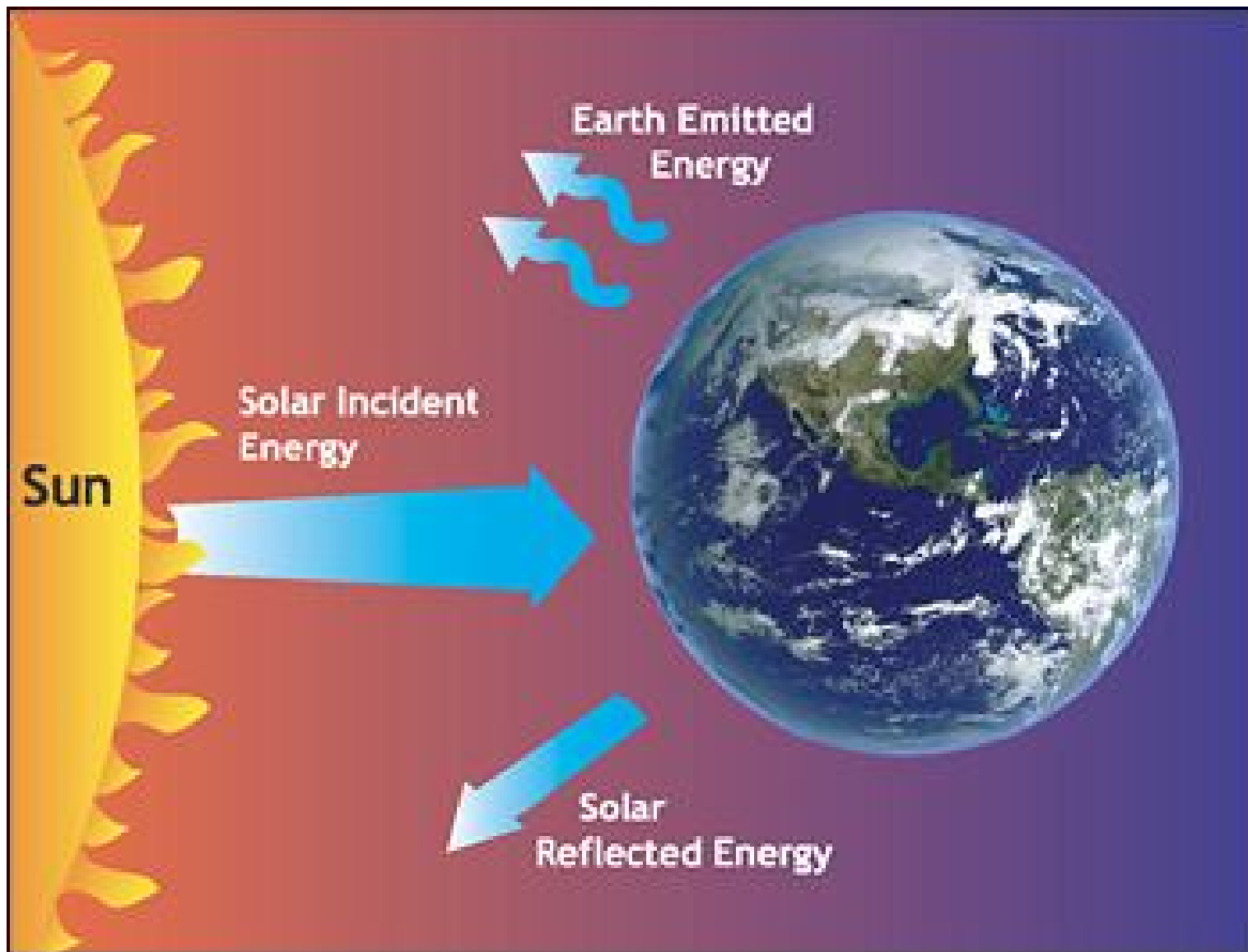
Watts per square meter per day

Equirectangular projection centered on 0.0°E

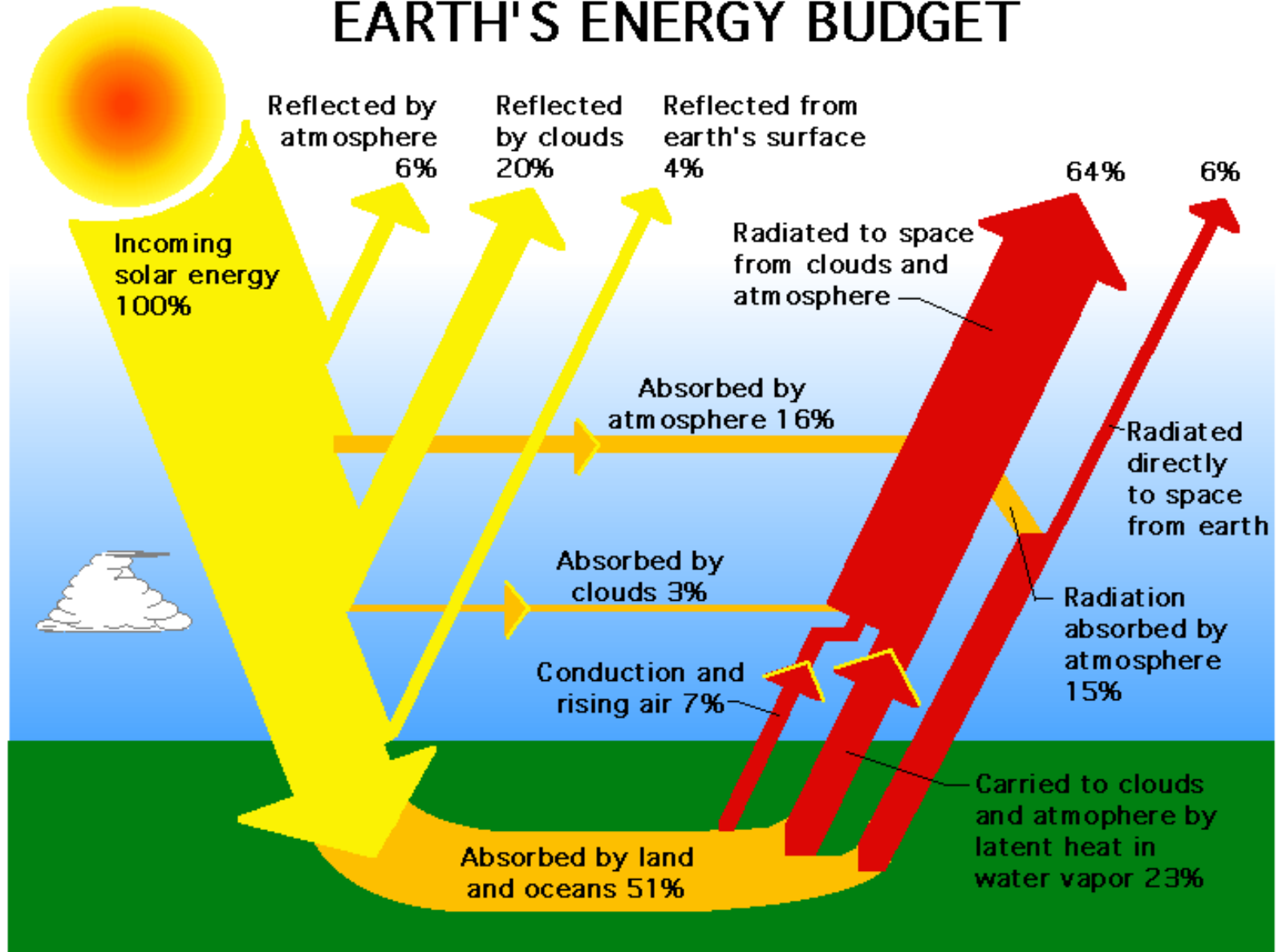
Data Min = 56.52212, Max = 241.67186

Bức xạ mặt trời

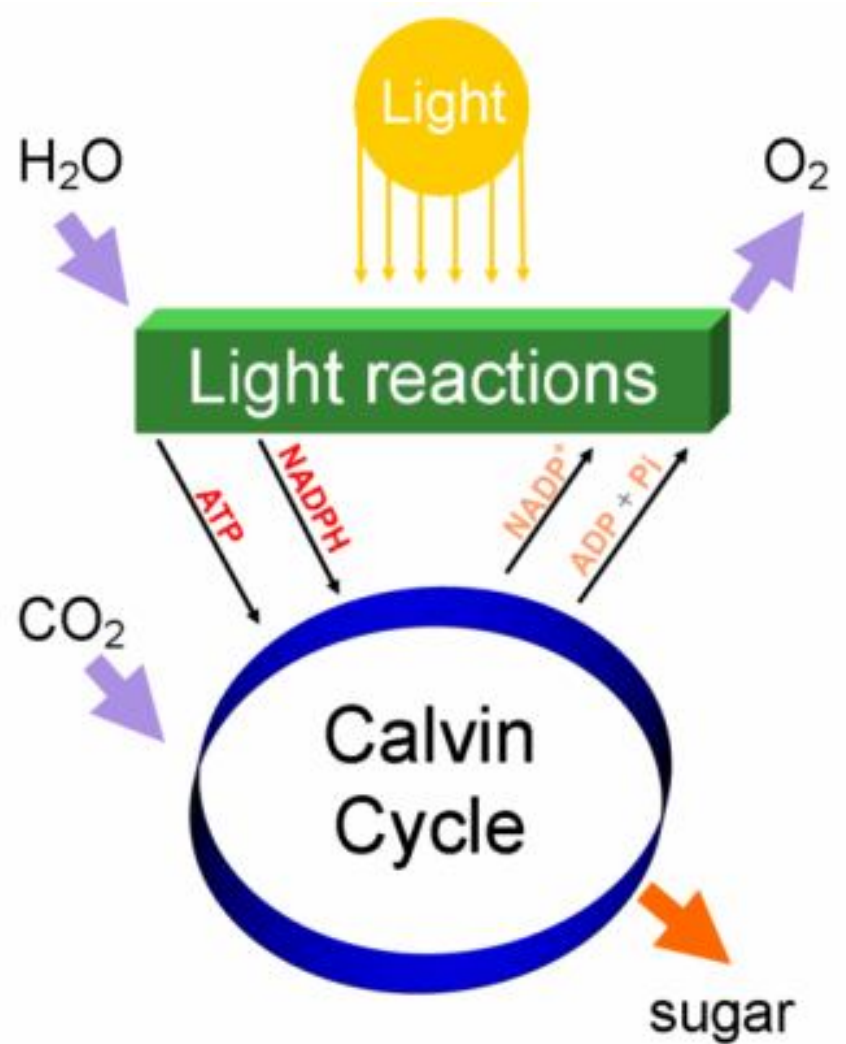
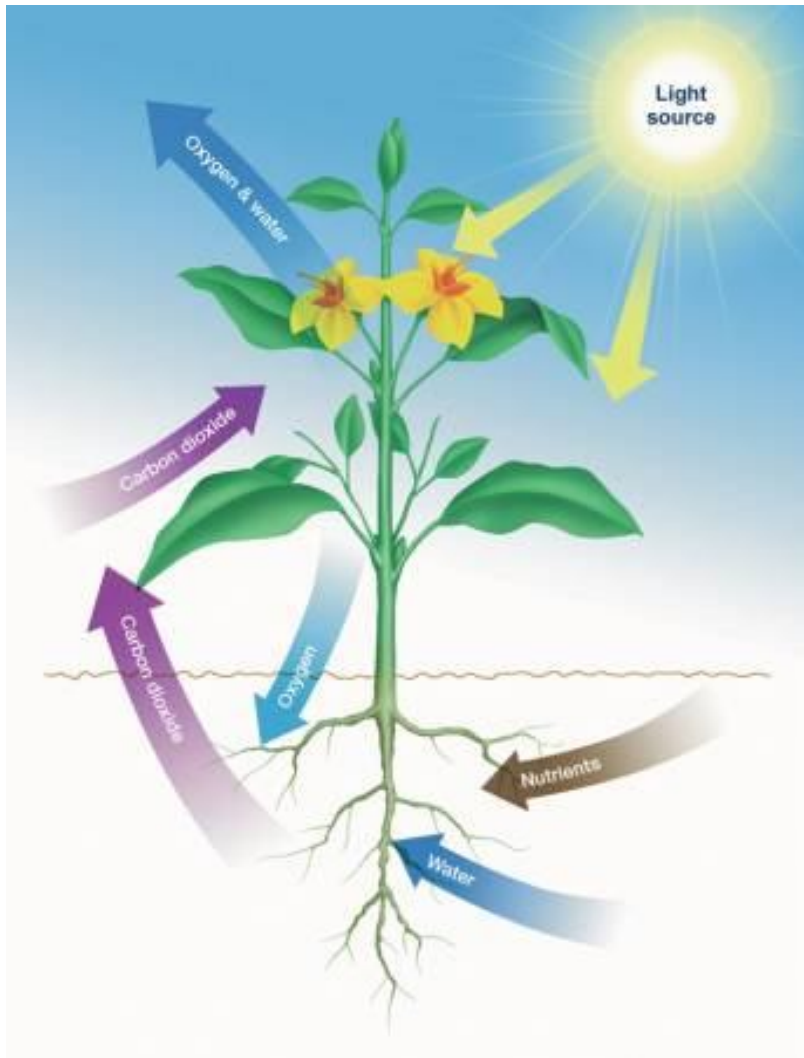

Hấp thu năng lượng

EARTH'S ENERGY BUDGET

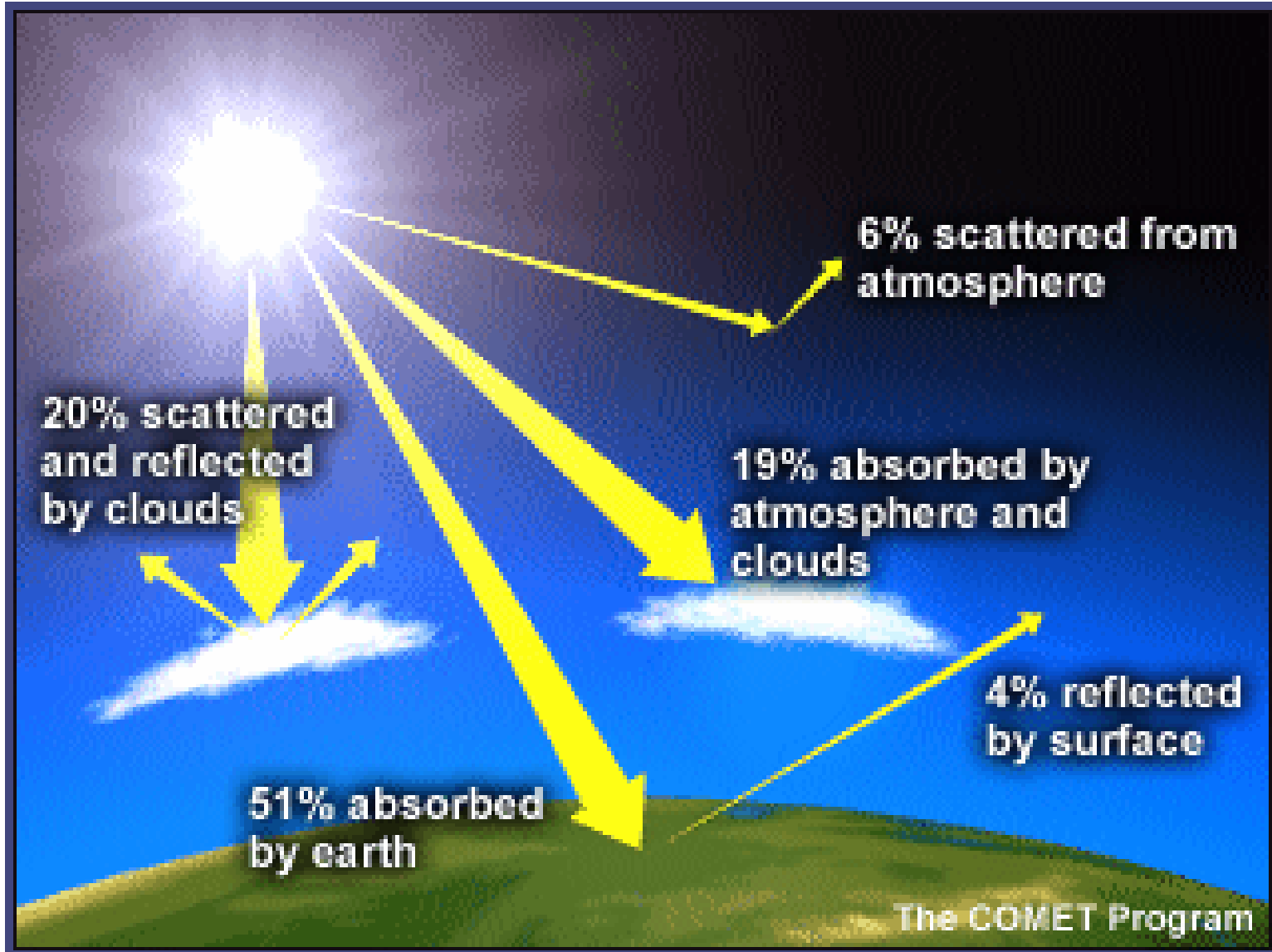
Hấp thu năng lượng ASMT

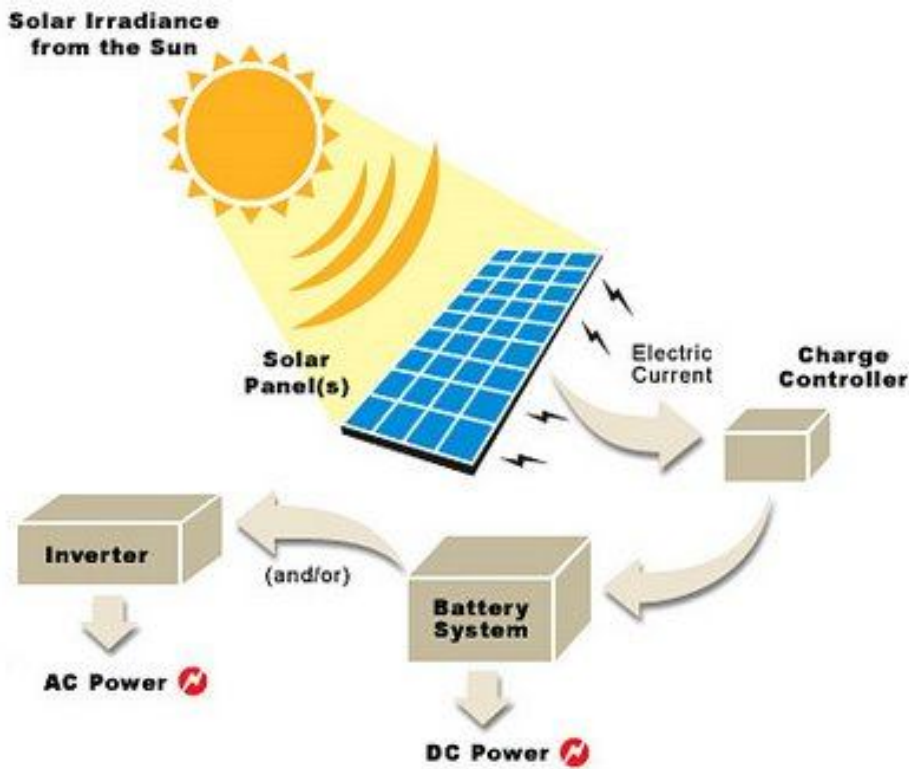
Quang hợp của thực vật

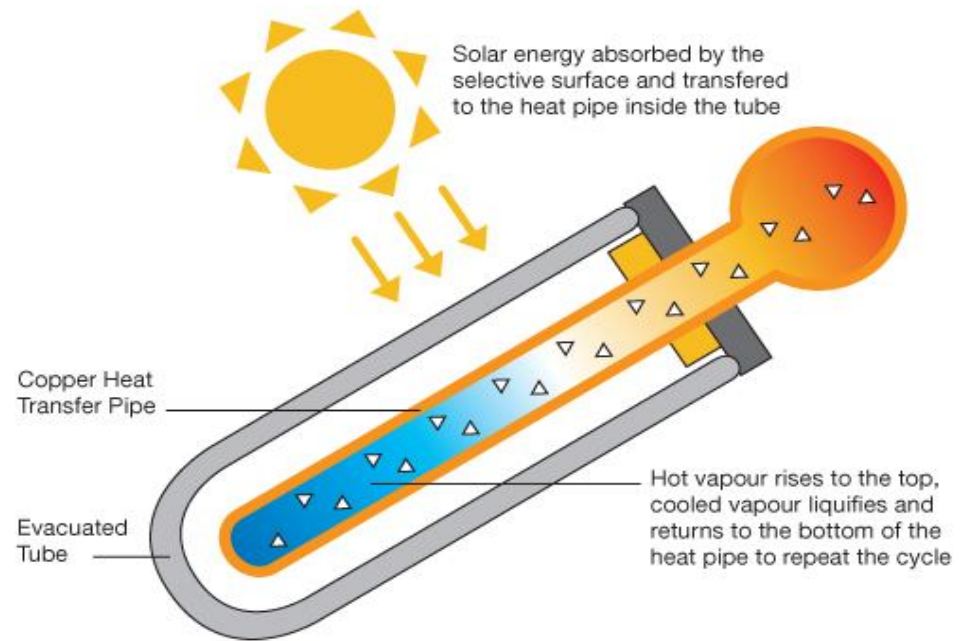
Hấp thu năng lượng ASMT

Sử dụng năng lượng ASMT

Chuyển thành điện năng

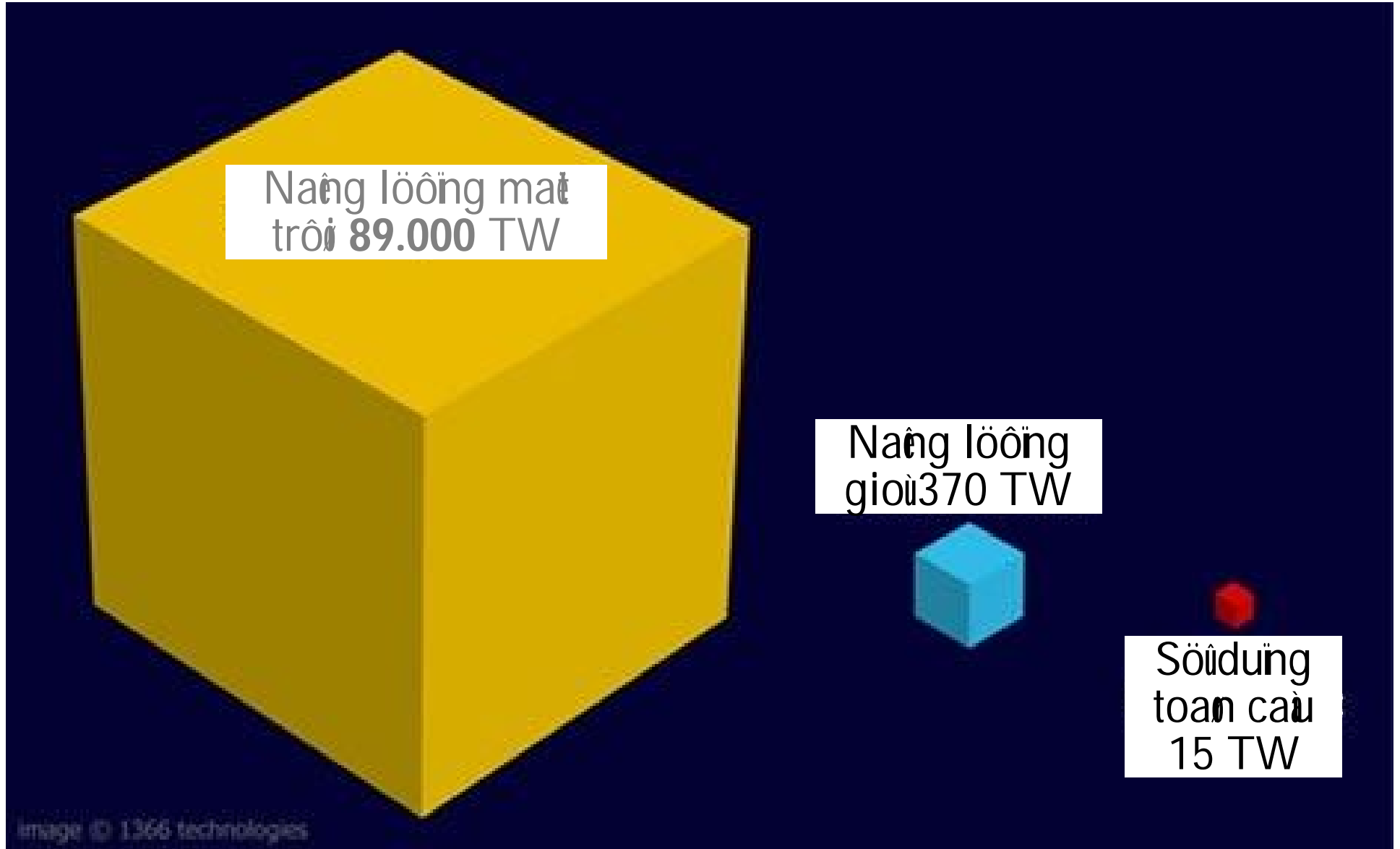

Chuyển thành nhiệt năng

Biến năng lượng
ASMT thành năng
năng

Số ñoà khoa ñ so sánh các nguồn năng lượng

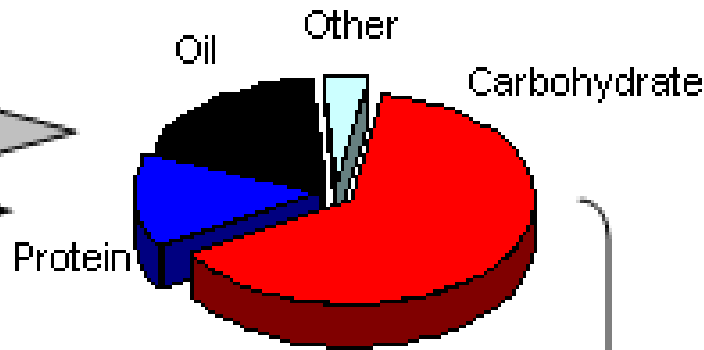
Năng lượng sinh học

Năng lượng sinh học

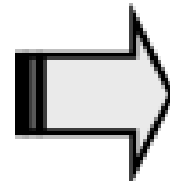
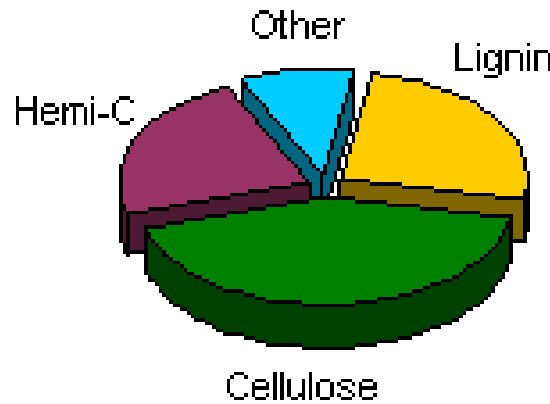
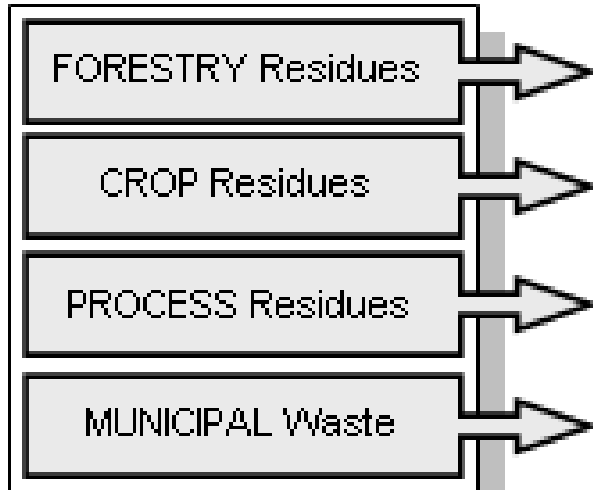
- Vật liệu sinh học luôn luôn xem là một nguồn năng lượng
- Việc sử dụng vật liệu sinh học môi giúp làm giảm việc đốt nhiên liệu hóa thạch, giảm phát thải khí nhà kính
- Năng lượng từ vật liệu sinh học có thể luôn luôn sử dụng trực tiếp nhờ đốt hoặc chuyển thành nhiên liệu sinh học nhờ methane, ethanol
- Các nguồn năng lượng sinh học:
  - Nổ sinh khối, sản xuất methane và ethanol, dầu thực vật
  - Sản xuất hydrogen

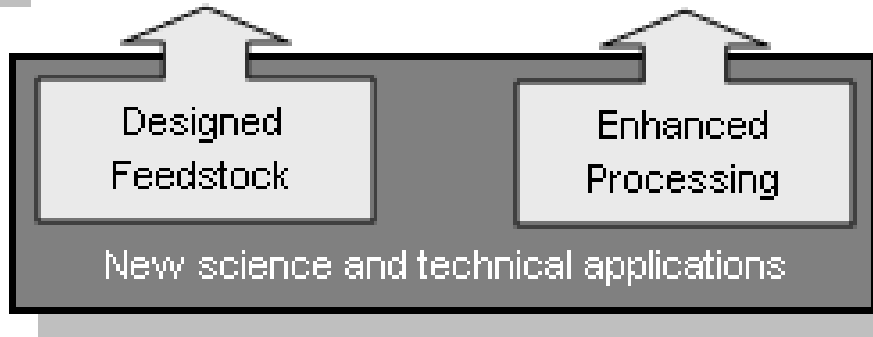
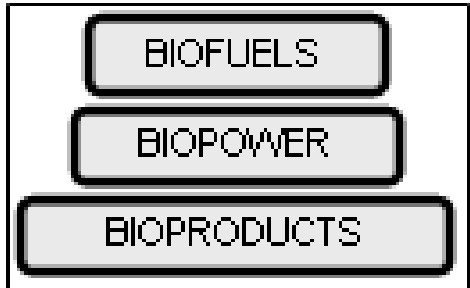
Các nguồn tài nguyên nước

Các nguồn tiềm năng tổng lai

BioEnergy Platform

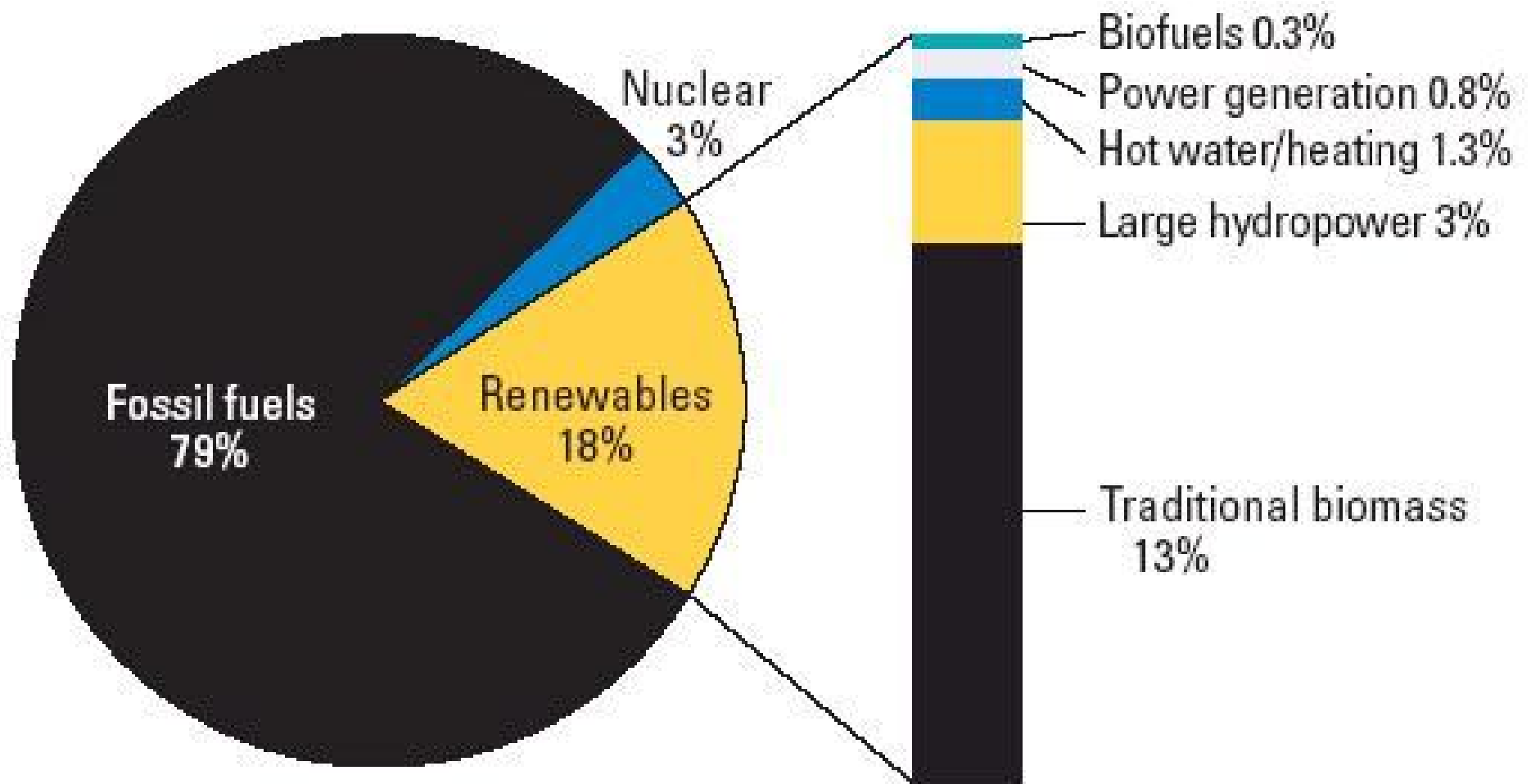

Nội sinh khối

- Sinh khối liên quan chặt chẽ với sinh vật sống và chết
- Sinh khối từ các nguồn nông nghiệp, chất thải sinh hoạt và công nghiệp
- Nhiều phương pháp khác nhau để thu năng lượng từ sinh khối: **đốt trực tiếp, khí hóa, nhiệt phân**

Những vấn đề khi sản xuất nông lương sinh học ô nhiễm môi trường

- Số lượng sản phẩm của nhà
- Năng suất của các loại nông sản/nuôi/trồng
- Số bệnh vùng của môi trường
- Các yếu tố xã hội
- Số nhà máy của kinh tế

So sánh các nguồn năng lượng phục hồi và không phục hồi nữa

Biogas

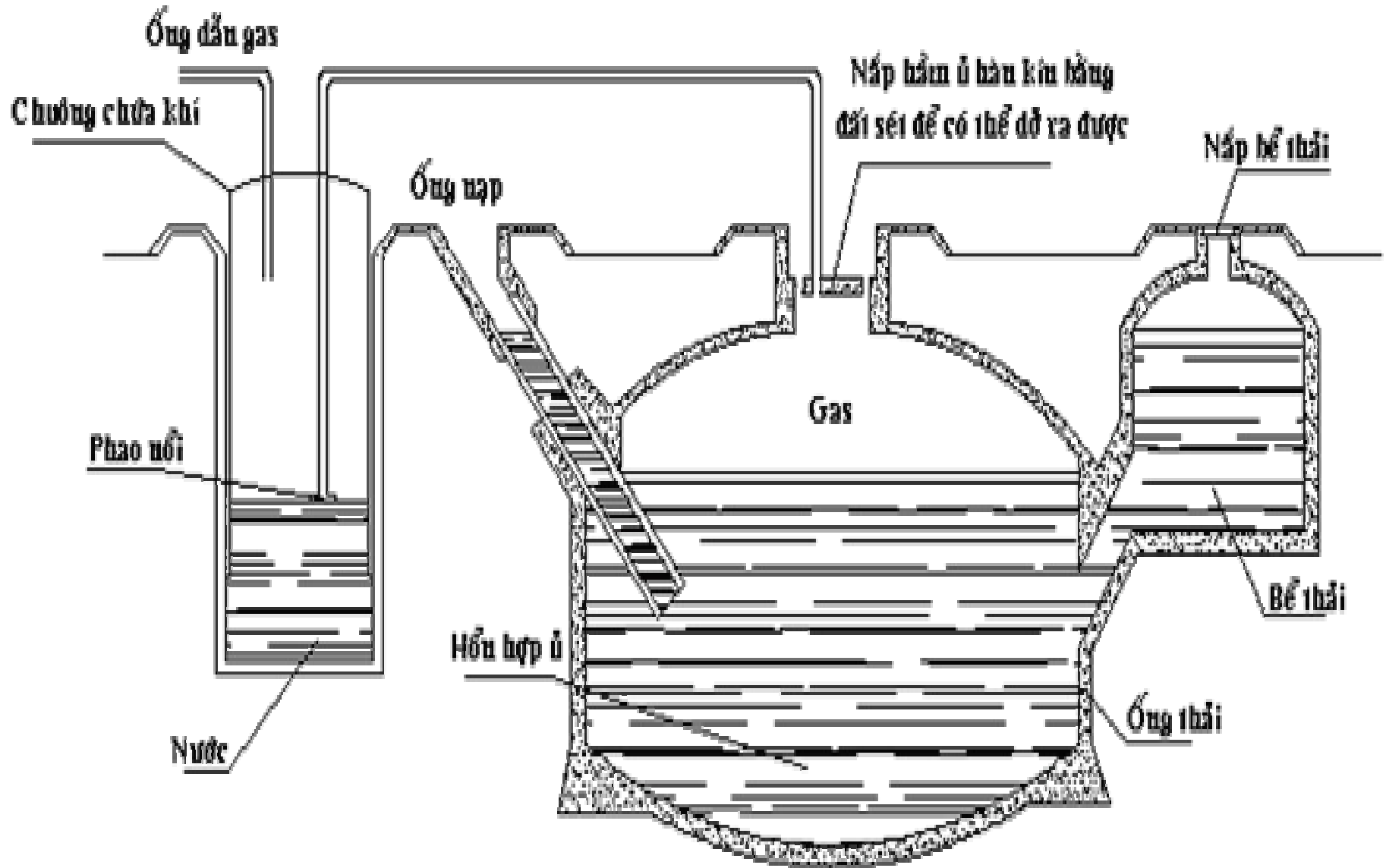
(Khí sinh học)

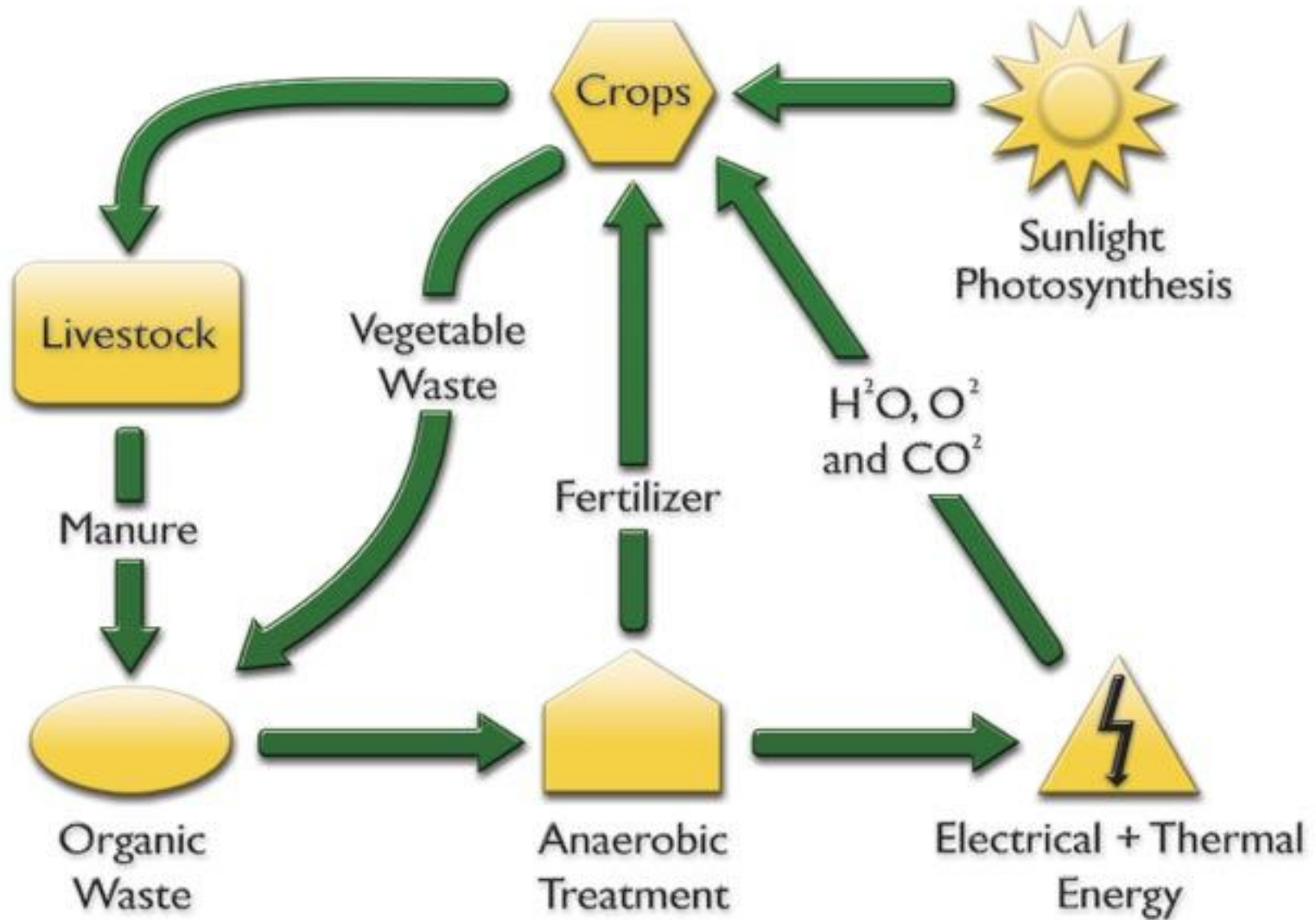
Khí sinh học

- Là kết quả của quá trình xử lý yếm khí chất thải có BOD cao
- Khí sinh học chứa khoảng 50-75% là methane
- Ở các nước phát triển, trong khu xử lý nước thải, khí sinh học được sử dụng để chạy máy bơm bùn/nước thải và cấp nhiệt cho hệ thống xử lý yếm khí
- Dùng cho nấu ăn và sưởi ấm
- Nguồn khí sinh học khác là từ bãi chôn lấp cũng được sử dụng để cấp năng lượng hoặc chạy máy phát điện

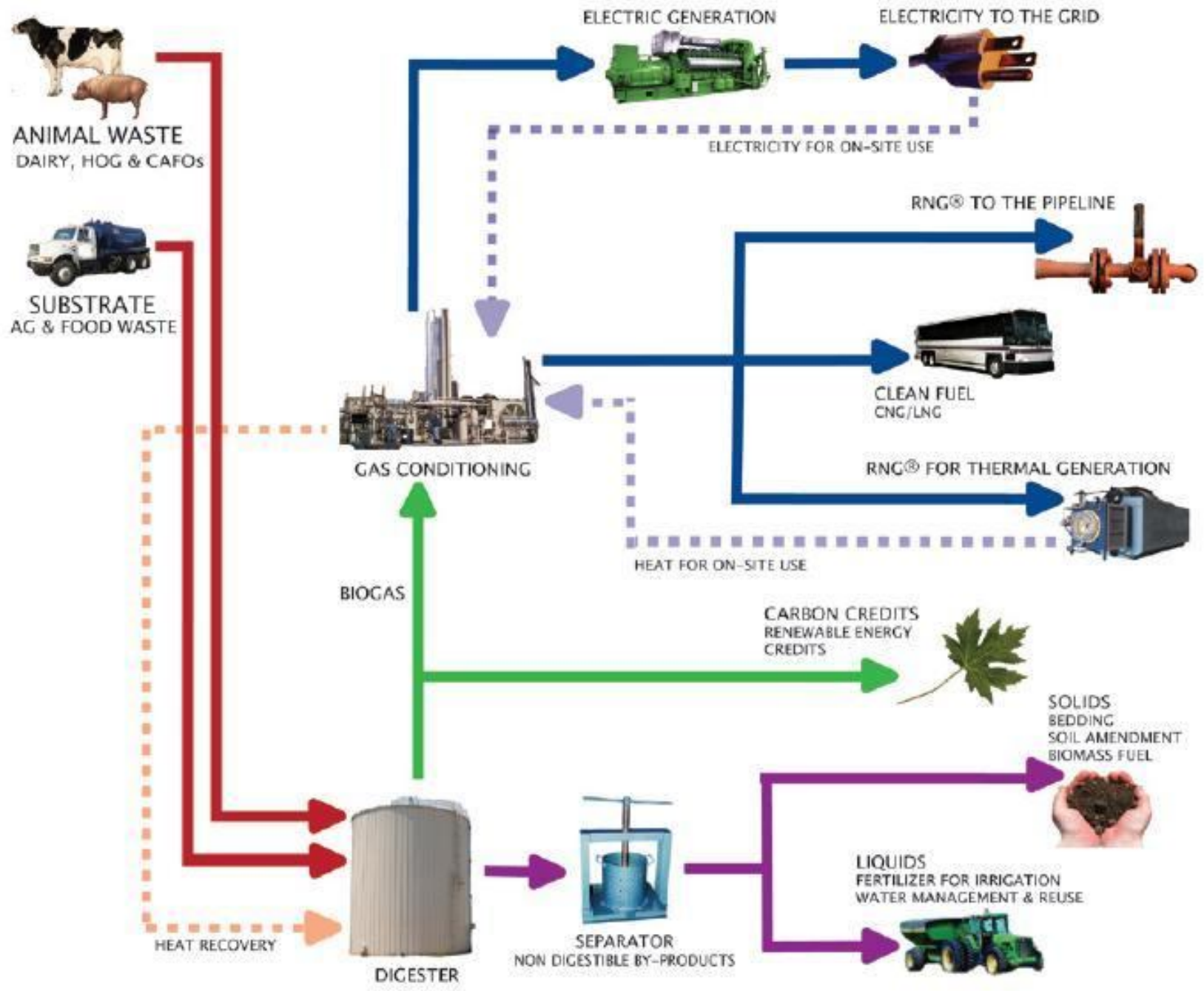
Hầm Biogas

Sinh khối và năng lượng

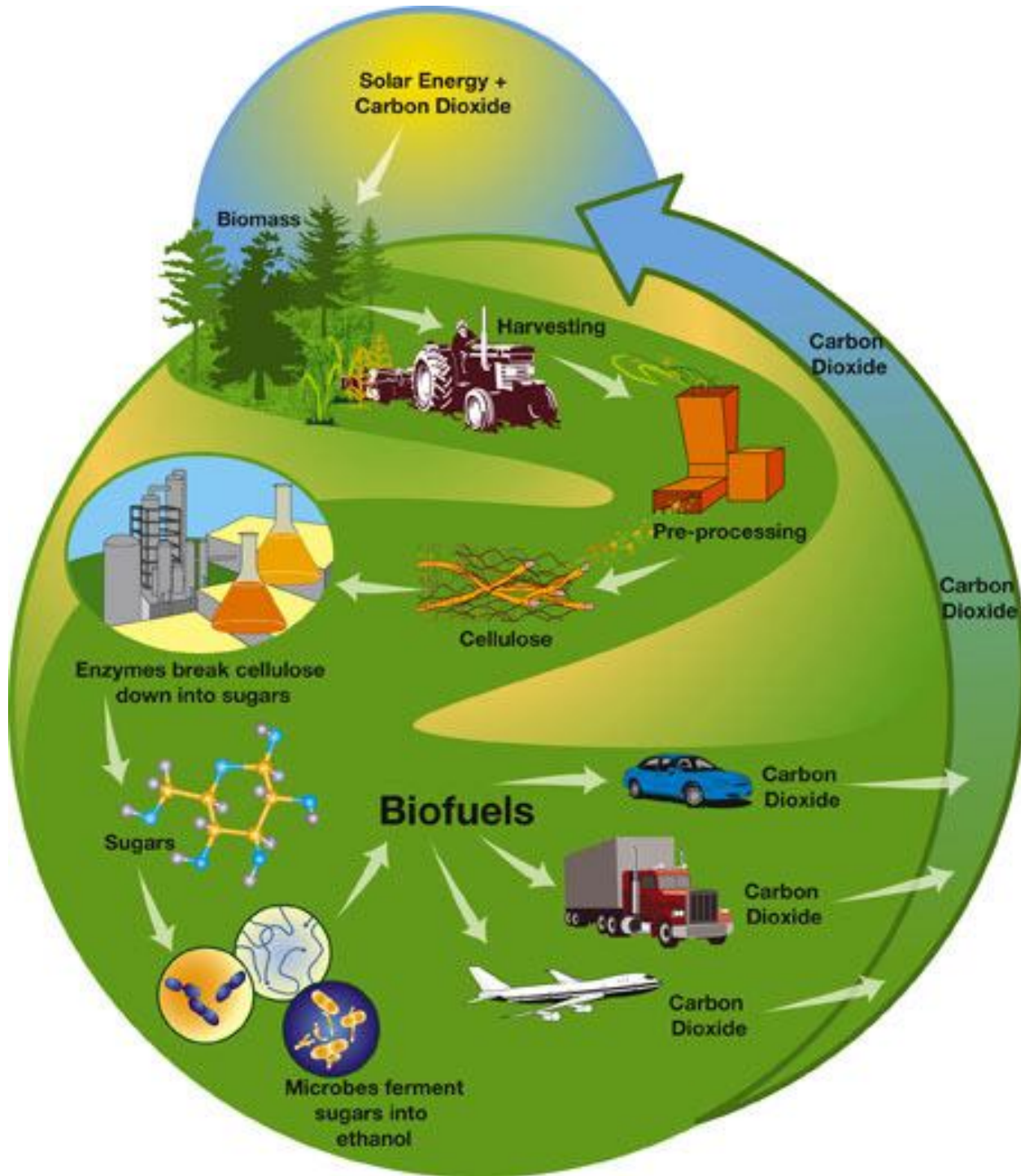
Sinh khối và năng lượng

Dầu sinh học

- Là nhiên liệu có thể thay thế nhiên liệu lỏng hóa thạch trong máy
- Dầu thực vật khi đốt cháy ít sinh ra SO_2 và loại nhiên liệu dễ dàng bị phân hủy sinh học.
- Dầu thực vật khi nấu sôi dùng để nấu ăn hay làm ngeñ ñoàng cô do có chứa nhiều sạp và ñoã nhô cao
- Việc sử dụng hỗn hợp dầu thực vật và nhiên liệu hóa thạch có tính khả thi cao hơn.
- Việc chiết dầu thực vật cũng làm tăng giá thành sử dụng loại nhiên liệu này

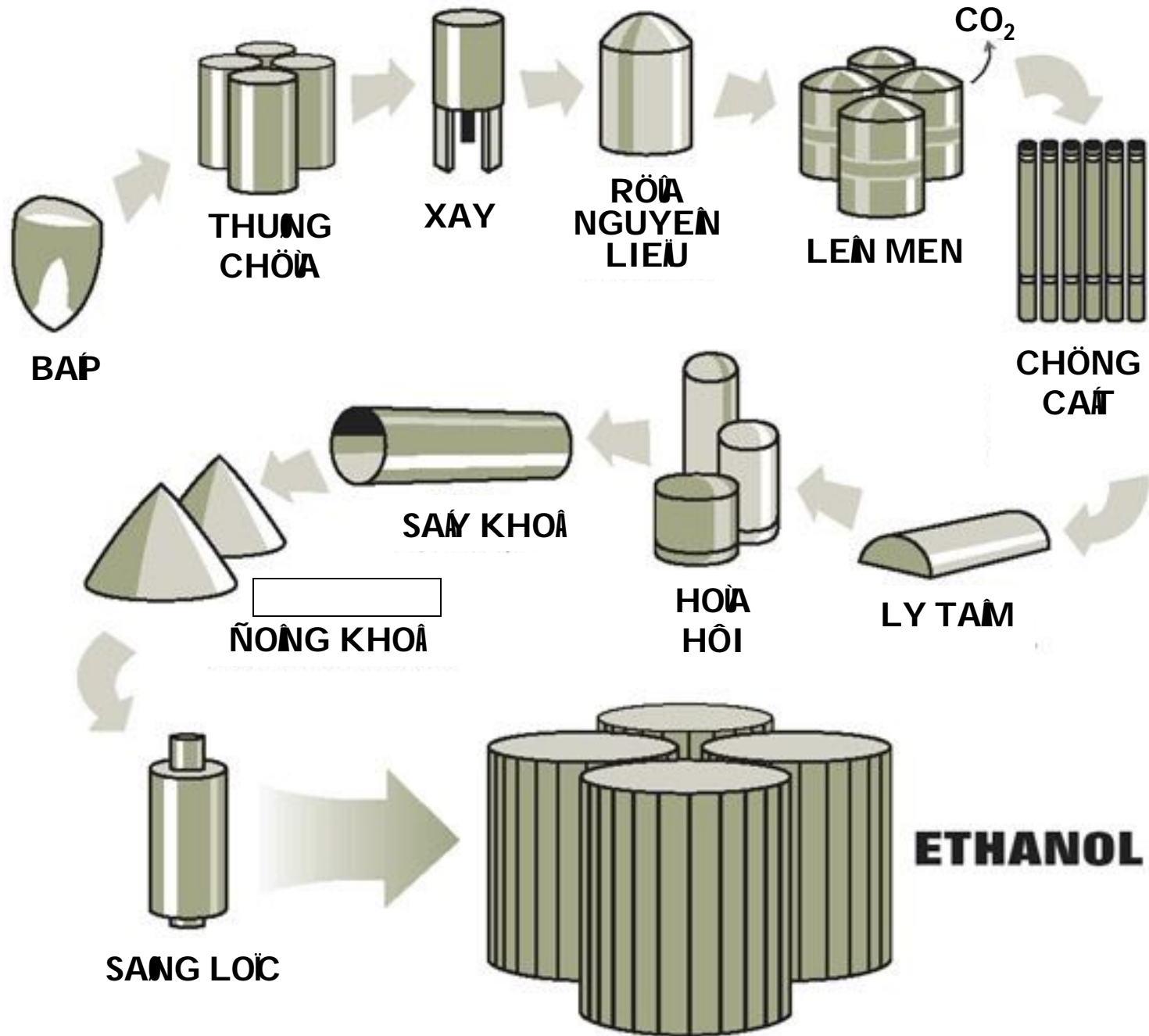
ELEONOR BENTALL

Ethanol

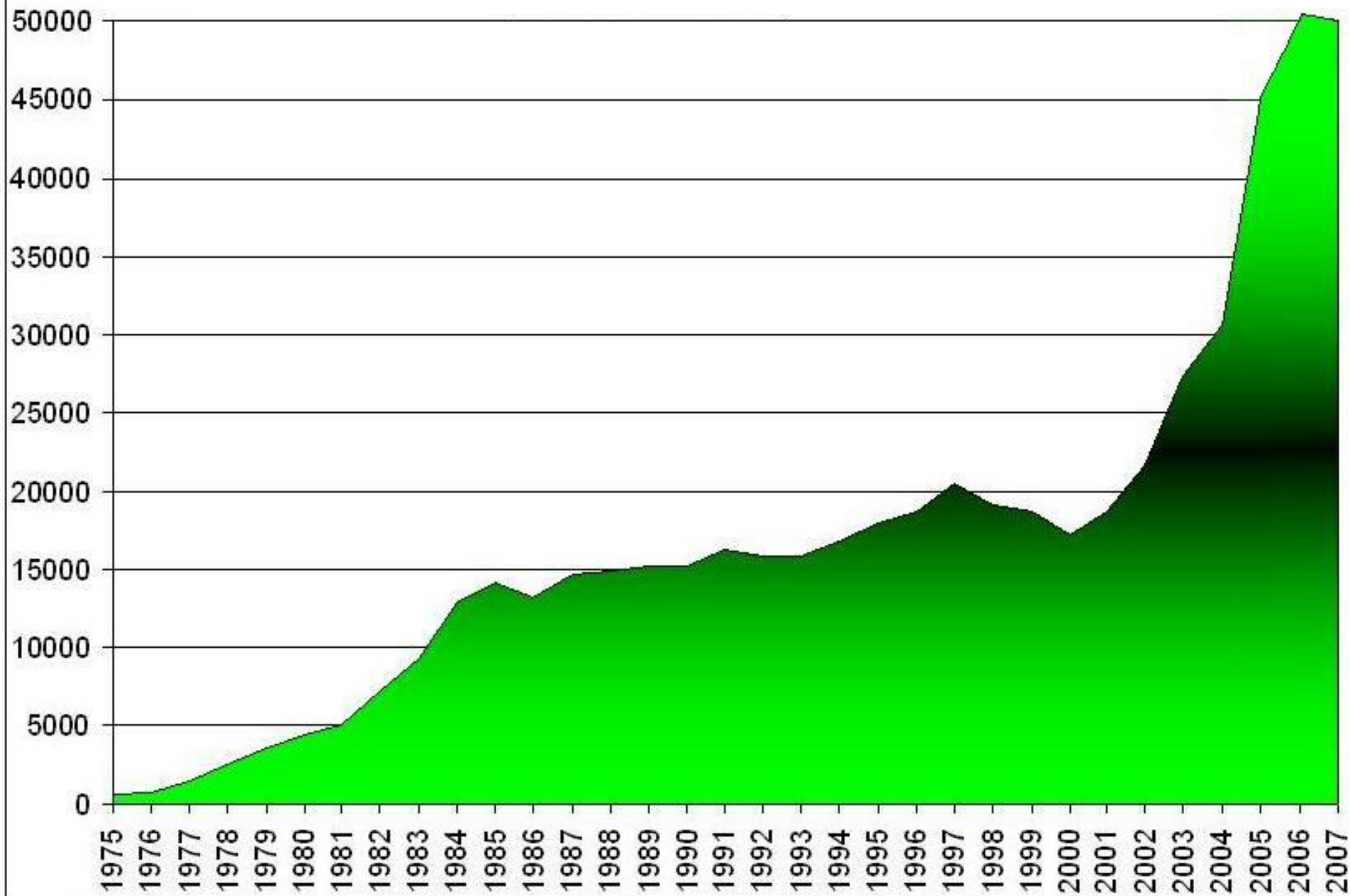
- Vi sinh vật có khả năng sản xuất ethanol từ nông
- Ethanol (20%) trộn với nhiên liệu hóa thạch có thể dùng để chạy máy

Tính chất	Ethanol	Đầu lửa
Nhiệt sôi (°C)	78	35-200
Tỷ trọng (kg/L)	0.79	0.74
Nhiệt nóng chảy (MJ/kg)	27.2	44.0
Nhiệt hòa hơi	855	293
Nhiệt cháy (°C)	45	13
Chỉ số octane	99	90 - 100

San xuat Ethanol

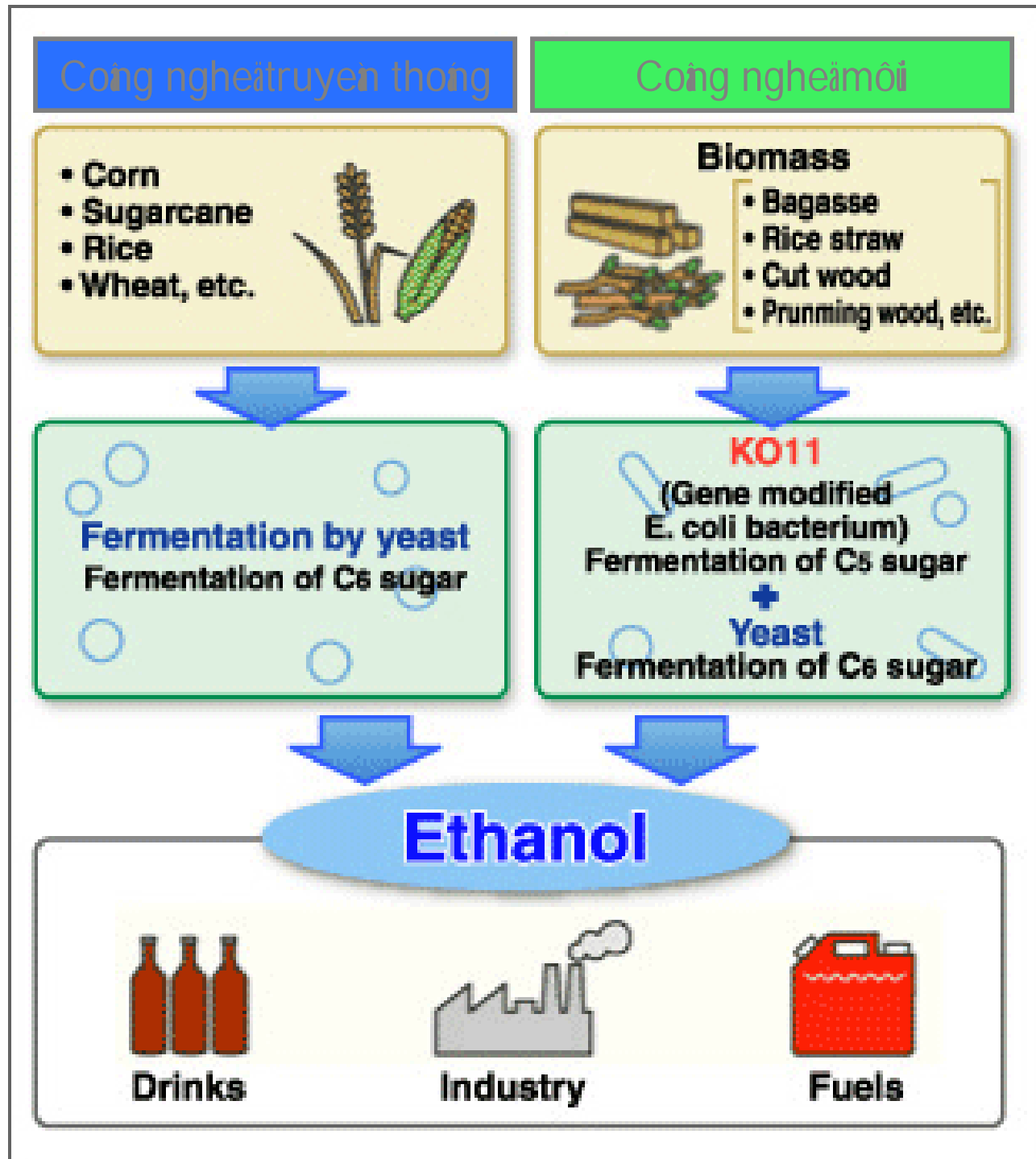

Sản xuất Ethanol trên thế giới (Triệu lít)

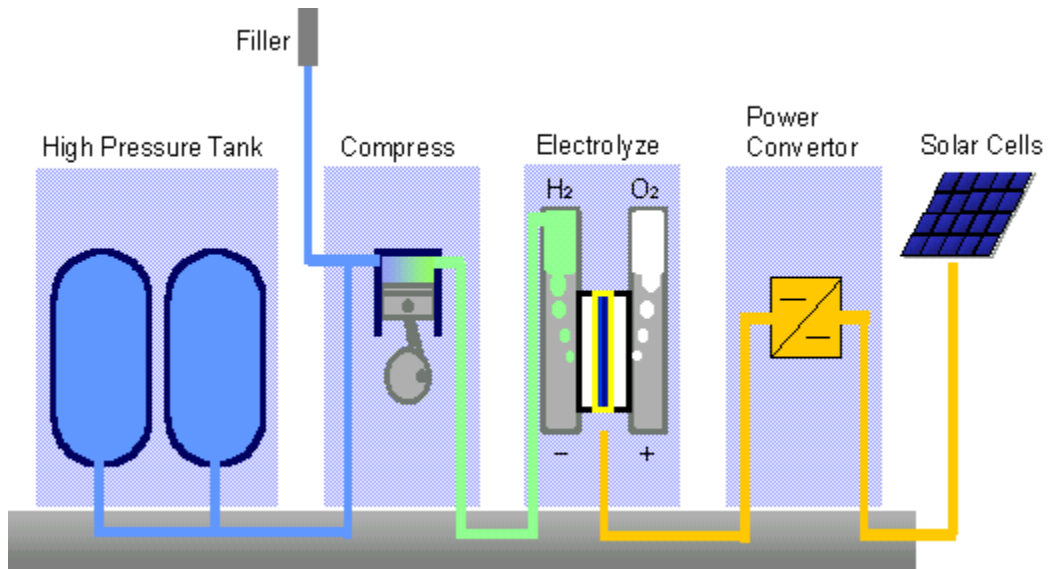
So sánh công nghệ sản xuất ethanol

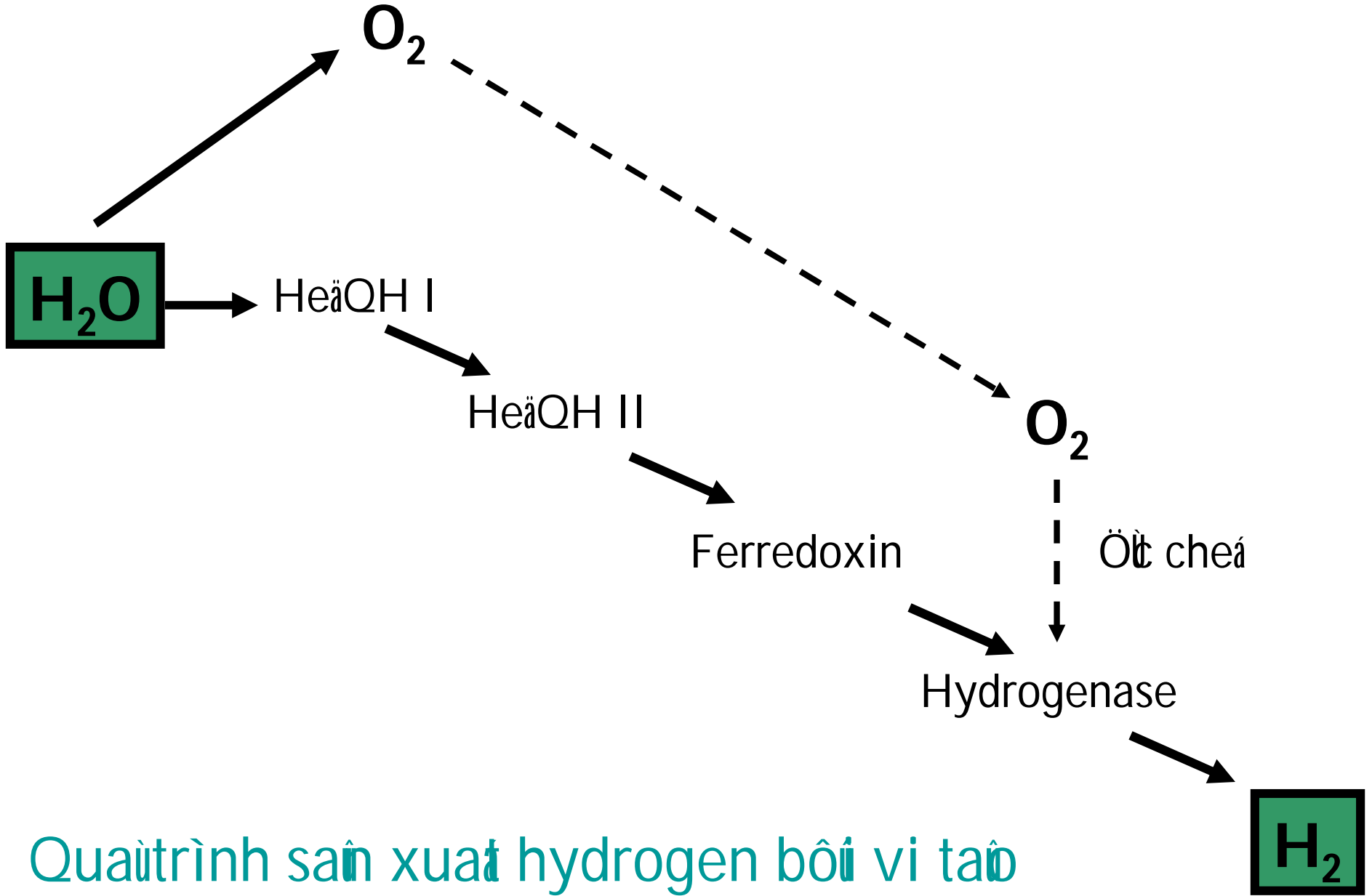
Sản xuất Hydrogen

- ❖ Hydrogen là nhiên liệu lý tưởng, không gây ô nhiễm môi trường vì khi đốt sản phẩm tạo ra chỉ là nước
- ❖ Hydrogen có thể được sản xuất nhờ chày máy hoặc phát điện
- ❖ Hydrogen có thể được sản xuất bằng các hệ thống Quang điện, Điện phân nước hoặc bằng các hệ thống sinh học
- ❖ Nền tảng của NC này hình thành cách đây 100 năm, khi Benemann phát hiện ra 1 loài vi khuẩn lam (*Anabena cylindrica*) có khả năng sinh H_2

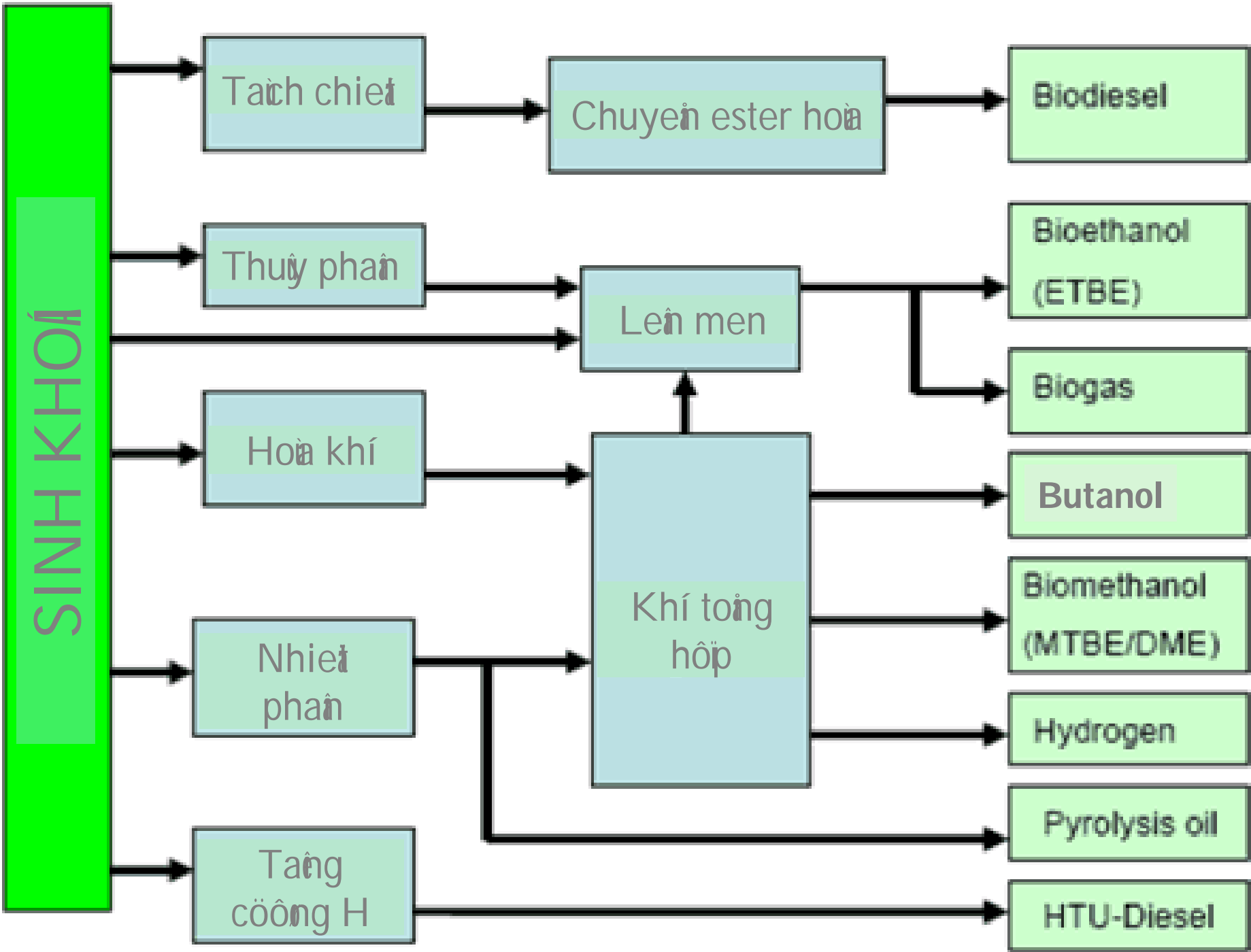
Dùng năng lượng ASMT để sản xuất Hydrogen

Quaù trìn h sản xuất hydrogen bôù vi taù

Tìm lỗi năng lỗi
sinh học

Kết luận

- ❖ Việc sử dụng nhiên liệu không phải hoàn toàn thách thức đối với các nhà sản xuất do việc tăng nhanh của giá dầu thô và khí đốt
- ❖ Thuận lợi của nhiên liệu không phải hoàn toàn thách thức:
  - ❖ Đa dạng về nguồn và hình dạng (lỏng, khí, rắn)
  - ❖ Sạch, không phát thải hoặc giảm phát thải
  - ❖ Không/ít sinh khí CO₂. làm giảm sự ấm lên toàn cầu
  - ❖ Tại các nhà máy, kho bãi, các khu vực
  - ❖ Chất thải tại các nhà máy, tại các nhà máy